

UCHWAŁA NR .....
ZGROMADZENIA GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII

z dnia ..... 2022 r.

**w sprawie przyjęcia aktualizacji Programu Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej
Metropolii do roku 2022**

Na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 23 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2021 r. poz. 1277 z późn. zm.), na wniosek Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się aktualizację Programu Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022, w formie aneksu stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

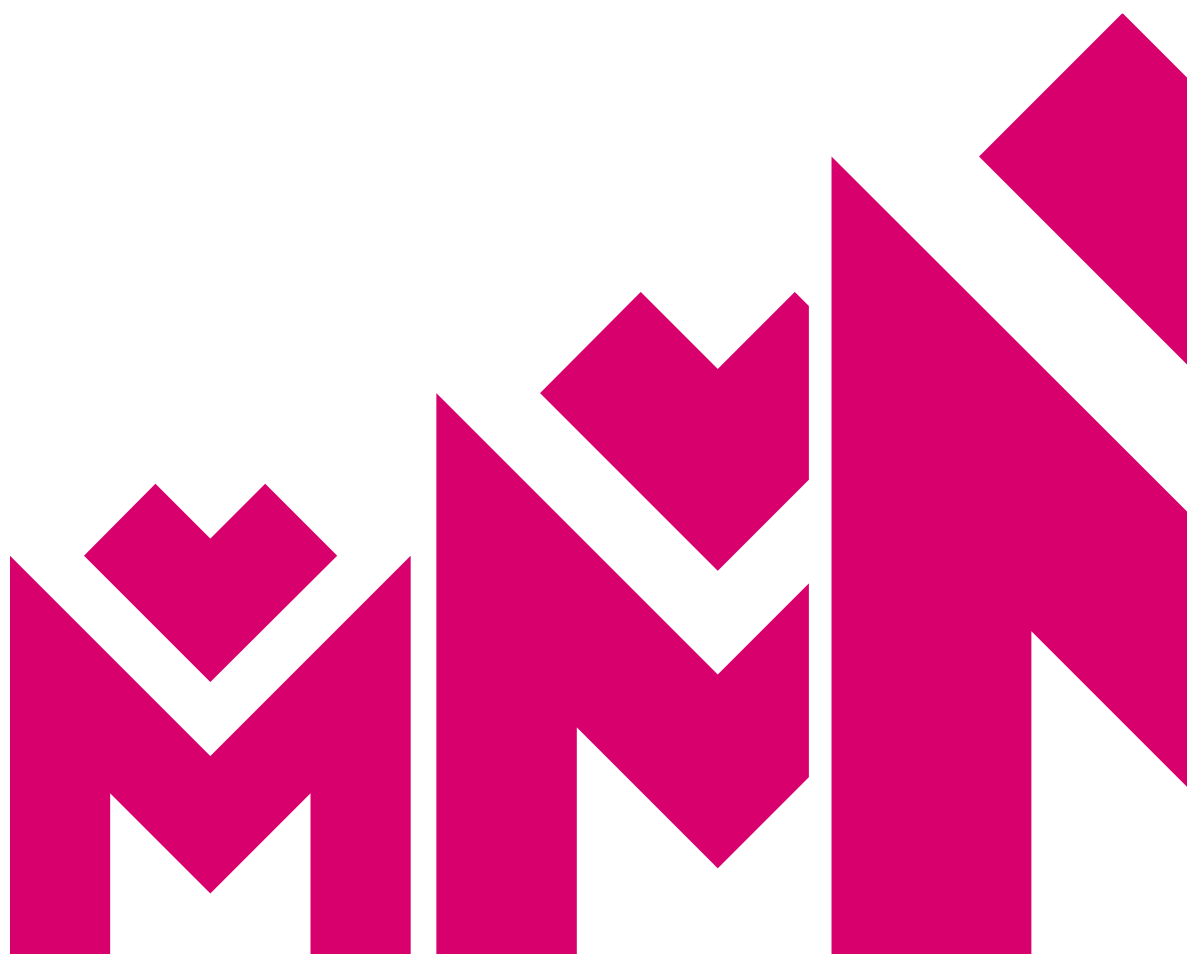
§ 2. Przyjmuje się aktualizację Programu Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022, w ten sposób, że rozdział 4 załącznika do uchwały nr XII/73/2018 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 30 listopada 2018 r. przyjmuje brzmienie jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Program Działań Strategicznych
Górnośląsko-Zagłębiowskiej
Metropolii do roku 2022**
Nowy wymiar synergii

ANEKS nr 3

Katowice, styczeń 2022 r.

Wstęp

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia (GZM) formalnie powstała 1 lipca 2017 roku na mocy ustawy o związku metropolitalnym w woj. śląskim., a w praktyce rozpoczęła swoją działalność od 1 stycznia 2018 r. Niemal równocześnie z powstaniem GZM zainicjowane zostały prace nad dokumentem, strategicznym, który wskazywałby działania do realizacji w pierwszych latach funkcjonowania związku metropolitalnego.

Tym samym w listopadzie 2018 r. uchwalony został *Program Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022* (PDS) tzw. „Mała strategia”. Jest to pierwszy wspólny dokument dla całego obszaru metropolitalnego, wskazujący podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego GZM. Przyjęte ustalenia zasadniczo nawiązują do zadań publicznych określonych w *ustawie o związku metropolitalnym w województwie śląskim*, a także do kluczowych współczesnych wyzwań rozwojowych, przed którymi stoją gminy GZM.

Dokument ten podlega okresowej aktualizacji, z uwagi na potrzeby związku metropolitalnego oraz zmieniające się uwarunkowania prawne, instytucjonalne i finansowe. Poszczególne aktualizacje stanowią aneksy do PDS i obejmują w swoim zakresie jedynie zmiany na poziomie działań – nie zmienione pozostają ustalenia strategiczne na poziomie celów i kierunków oraz priorytetów, którymi są:

1. Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona zielona Metropolia;
2. Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska;
3. Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego;
4. Promocja związku metropolitalnego i jego obszaru;
5. Rozwój instytucjonalny.

Przyjęte działania odzwierciedlają nadrzędną rolę związku metropolitalnego wobec swoich gmin członkowskich, jaką jest szeroko rozumiane konsekwentne integrowanie indywidualnych potencjałów gmin, inspirowanie rozwiązań innowacyjnych, inicjowanie różnego typu aktywności na rzecz wzmocnienia funkcji metropolitalnych, dynamizacji rozwoju społeczno-gospodarczego i stałej poprawy jakości życia mieszkańców GZM.

Danuta Kamińska
Wiceprzewodnicząca Zarządu
Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Kazimierz Karolczak
Przewodniczący Zarządu
Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Informacje ogólne

Program działań strategicznych przyjęty uchwałą Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii nr XII/73/2018 z dnia 30 listopada 2018 r. Jest to pierwszy dokument strategiczny obejmujący zasięgiem obszar związku metropolitalnego, który wskazuje kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego. Dokument zawiera ustalenia pozostające w zgodzie z wpisanymi do ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim zadaniami publicznymi związku oraz odpowiedzi na współczesne wyzwania stawiane przed związkiem.

Ze względu na zmieniające się uwarunkowania dokument podlega okresowym aktualizacjom. Niniejsza aktualizacja, stanowić będzie Aneks nr 3 do podstawowego dokumentu. *Program Działań Strategicznych* po dokonanych zmianach obejmować będzie łącznie 32 działania. Oprócz działań kontynuowanych (a jedynie zmodyfikowanych w zakresie opisu i danych finansowych) w ramach aktualizacji:

- ◆ dodano 3 nowe działania:
  - 41. Dostawa i budowa wiat przystankowych i gablot reklamowych,
  - 42. Otwarta Metropolia - budowanie sieci współpracy z interesariuszami,
  - 43. Gospodarka obiegu zamkniętego na obszarze GZM, w tym projekt CIRCULAR FOAM;
- ◆ 1 działanie zmieniło zakres oraz nazwę:
  - 25. Metropolia Nauki;
- ◆ 2 działania powstały z połączenia projektów:
  - 6. Ochrona powietrza oraz efektywność energetyczna na obszarze GZM - z projektów: Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii oraz Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu jakości powietrza,
  - 23. Międzypokoleniowa Metropolia - z projektów: Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom oraz Młodzi robią Metropolię;
- ◆ 12 działań zmieniło czas realizacji.

Aneks nr 3 został wypracowany w ramach prac własnych Urzędu Metropolitalnego, na podstawie materiałów przekazywanych przez departamenty odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych działań. Całość prac związanych z aktualizacją PDS koordynowana była przez Departament Strategii i Polityki Przestrzennej.

Prace nad aktualizacją polegały przede wszystkim na:

- ◆ modyfikacji realizowanych działań pod kątem:
  - dotychczasowych doświadczeń wynikających z praktycznego funkcjonowania związku metropolitalnego jako instytucji i zmieniającej się jego struktury organizacyjnej;
  - doprecyzowania zakresu działań, w tym w kontekście aktualności przepisów prawa;
  - weryfikacji szacunkowych kosztów realizacji działań i zapewnienia zgodności z planami budżetowymi na 2022 r. - zgodnie z uchwałą nr XXXVIII/299/2021 Zgromadzenia GZM z dnia 14 grudnia 2021 r. i Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF) – zgodnie z uchwałą nr XXXVIII/298/2021 Zgromadzenia GZM z dnia 14 grudnia 2021 r.;
- ◆ wprowadzeniu nowych działań jako odpowiedzi na potrzebę:
  - wzmocnienia niektórych priorytetów z uwzględnieniem bieżących trendów, zjawisk i wyzwań;
  - zachowania zgodności z zamierzeniami lub już rozpoczętymi nowymi projektami, które pojawiały się w trakcie obowiązywania i wdrażania dokumentu podstawowego.

Prezentowane w fiszkach informacje, w tym opisy, szacunkowe koszty oraz planowane rezultaty/produkty stanowią jedynie pewne założenia i mają na celu przybliżenie zakresów działań. Należy mieć na uwadze, że w trakcie realizacji informacje te mogą ulec zmianie.

Podstawowe informacje nt. działań PDS przedstawione są tabelarycznie (Tab. 1 - 3). Kolorem różowym oznaczono nowe zadania.

Poniżej przedstawiono zestawienie wszystkich projektów wpisanych do PDS od początku realizacji dokumentu

1. Ramowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego - działanie włączone do działania nr 29
2. Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury
3. Niebieska infrastruktura Metropolii – inteligentne zarządzanie wodą – działanie włączone do działania nr 2
4. Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM – projekt zakończony
5. Grupy zakupowe GZM
6. Ochrona powietrza oraz efektywność energetyczna na obszarze GZM
7. Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu jakości powietrza – działanie włączone do działania nr 6
8. Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego
9. Budowa kolei metropolitalnej
10. Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
11. Integracja organizatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego – projekt zrealizowany
12. Zintegrowany system taryfowo-biletowy
13. Rozwój obsługi linii autobusowej między centrum metropolii a Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach – projekt zrealizowany
14. ŚKUP 1.5 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym
15. Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii – projekt zakończony
16. Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
17. Zrównoważona mobilność na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
18. Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych
19. Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności
20. GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego
21. Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych
22. Budowa międzynarodowej sieci współpracy
23. Międzypokoleniowa Metropolia
24. Opracowanie strategii promocji z elementami komunikacji społecznej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii – projekt zrealizowany
25. Metropolia Nauki
26. Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego
27. Budowa platformy dobrych praktyk
28. Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne
29. Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.
30. Sprawna Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia – wyznaczenie obszarów funkcjonalnych – działanie włączone do działania nr 29
31. Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską – projekt zrealizowany
32. Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM
33. Solarne automaty biletowe
34. Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów
35. Smart Metropolia
36. Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji
37. Metropolitalne Centrum Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości
38. Młodzi robią Metropolię – działanie włączone do działania nr 23
39. ASSURED-UAM
40. Rozwój obsługi linii autobusowych łączących główne miasta należące do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
41. Dostawa i budowa wiat przystankowych i gablot reklamowych
42. Otwarta Metropolia - budowanie sieci współpracy z interesariuszami
43. Gospodarka obiegu zamkniętego na obszarze GZM, w tym projekt CIRCULAR FOAM.

Tabela 1. Zestawienie podstawowych informacji o działaniach zawartych w PDS

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI*
KSZTAŁTOWANIE ŁADU PRZESTRZENNEGO, ZRÓWNOWAŻONA ZIELONA METROPOLIA			
2.	Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury	2 100 000 zł	2020 - 2022
5.	Grupy zakupowe GZM	1 923 587 zł w latach 2018-2022: 1 121 187 zł	2018 - 2024
6.	Ochrona powietrza oraz efektywność energetyczna na obszarze GZM	7 370 000 zł w latach 2018-2022: 4 329 124 zł	2018 - 2024
36.	Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji	132 572 948 zł	2020 - 2022
43.	Gospodarka obiegu zamkniętego na obszarze GZM, w tym projekt CIRCULAR FOAM	1 693 109 zł w latach 2018-2022: 1 113 301 zł	2022 - 2027
ROZWÓJ PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO, ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA			
8.	Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego	597 980 zł	2018 - 2022
9.	Budowa kolei metropolitalnej	1 098 664 266 zł** w latach 2018-2022: 117 427 266 zł	2018 - 2031
10.	Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	25 000 000 zł w latach 2018-2022: 23 219 124 zł	2018 - 2024
12.	Zintegrowany system taryfowo-biletowy	4 758 494 zł w latach 2018-2022: 4 558 494 zł	2018 - 2023
14.	ŚKUP 1.5 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym	55 540 000 zł	2018 - 2022
16.	Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	780 000 zł w latach 2018-2022: 427 835 zł	2018 - 2026
17.	Zrównoważona mobilność na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	2 993 050 zł w latach 2018-2022: 1 923 050 zł	2018 - 2024
18.	Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych	240 958 209 zł w latach 2018-2022: 24 878 095 zł	2018 - 2029
32.	Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM	16 553 000 zł w latach 2018-2022: 6 961 000 zł	2019 - 2030
33.	Solarne automaty biletowe	250 000 zł	2020 - 2022
34.	Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów	3 100 000 zł *** w latach 2018-2022: 1 000 000 zł	2020 - 2024

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI*
40.	Rozwój obsługi linii autobusowych łączących główne miasta należące do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	2 090 473 689 zł w latach 2018-2022: 208 535 689 zł	2020 - 2031
41.	Dostawa i budowa wiat przystankowych i gablot reklamowych	2 594 285 zł	2021 - 2022
ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY OBSZARU ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO			
19.	Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności	202 347 016 zł w latach 2018-2022: 191 027 658 zł	2018 - 2023
20.	GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego	15 000 000 zł w latach 2018-2022: 12 551 632 zł	2018 - 2024
21.	Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych	3 500 000 zł w latach 2018-2022: 2 074 277 zł	2018 - 2024
22.	Budowa międzynarodowej sieci współpracy	2 505 439 zł w latach 2018-2022: 1 105 439 zł	2018 - 2024
23.	Międzypokoleniowa Metropolia	908 661 zł w latach 2018-2022: 708 661 zł	2018 - 2023
35.	Smart Metropolia	1 596 264 zł w latach 2018-2022: 788 264 zł	2020 - 2024
37.	Metropolitalne Centrum Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości	5 000 000 zł w latach 2018-2022: 2 000 000 zł	2021 - 2024
39.	ASSURED-UAM	478 143 zł w latach 2018-2022: 449 285 zł	2021 - 2023
42.	Otwarta Metropolia - budowanie sieci współpracy z interesariuszami	900 000 zł w latach 2018-2022: 500 000 zł	2022 - 2024
PROMOCJA ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO I JEGO OBSZARU			
25.	Metropolia Nauki	8 000 000 zł w latach 2018-2022: 4 083 792 zł	2018 - 2024
ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY			
26.	Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego	495 000 zł w latach 2018-2022: 170 000 zł	2018 - 2024
27.	Budowa platformy dobrych praktyk	350 000 zł w latach 2018-2022: 150 000 zł	2018 - 2024
28.	Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekologiczne	800 000 zł w latach 2018-2022: 450 000 zł	2018 - 2024

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI*
29.	Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.	3 000 000 zł	2018 - 2022

* Prezentowany czas realizacji działań może różnić się od okresu realizacji prezentowanego w WPF, ze względu na fakt wcześniejszego merytorycznego rozpoczęcia realizacji projektu w stosunku do planowanego wydatkowania środków finansowych.

** W kwocie uwzględniono 26 000 000 zł na zadanie „Przebudowa infrastruktury kolejowej i drogowej w obszarze stacji Dąbrowa Górnica Centrum”.

***Nakłady finansowe na wydatki majątkowe (etap wdrożenia, bez późniejszych kosztów utrzymania)

Tabela 2. Zestawienie działań zrealizowanych z PDS

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	PLANOWANE NAKŁADY FINANSOWE	PONIESIONE NAKŁADY FINANSOWE	CZAS REALIZACJI
11.	Integracja organizatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego	488 310 zł	488 310 zł	2018 - 2019
13.	Rozwój obsługi linii autobusowej między centrum metropolii a Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach	15 451 000 zł	9 527 712,56 zł	2018 - 2019*
24.	Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 r.	354 240 zł	354 240 zł	2018 - 2020
31.	Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską**	14 963 713 zł	12 062 489,75 zł	2018 - 2020

* okres wdrożenia działania; w kolejnych latach planowane jest ponoszenie nakładów na utrzymanie funkcjonowania linii,

** dla działania podano czas realizacji oraz kwotę wykonania dla etapu wdrożenia.

Tabela 3. Zestawienie działań zakończonych

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	PLANOWANE NAKŁADY FINANSOWE	PONIESIONE NAKŁADY FINANSOWE	CZAS REALIZACJI
4.	Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM	107 629,57 zł	107 629,57 zł	2018 - 2020
15.	Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	1 031 294 000 zł	0 zł	2017 - 2020

DZIAŁANIA REALIZOWANE

Numer i nazwa działania							
2. Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia; promocja związku metropolitalnego i jego obszaru							
Cel działania							
Integracja wiedzy i wypracowanie wspólnych metropolitalnych rozwiązań dla błękitno-zielonej infrastruktury jako adaptacja do zmian klimatu							
Opis działania							
<p>Działanie wpisuje się w zadanie własne związku metropolitalnego, określone w <i>ustawie o związku metropolitalnym w województwie śląskim</i> (art. 12 ust. 1), tj. kształtowanie ładu przestrzennego oraz (art. 12 ust. 6), tj. promocji związku metropolitalnego i jego obszaru. Wyznacznikami są tereny określone jako błękitna infrastruktura, takie jak zbiorniki i ciekły wodne wraz z zielenią im towarzyszącą, określaną jako zielona infrastruktura.</p> <p>Uzasadnieniem wyboru działania jest fakt, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ilość, jakość i dostępność błękitno-zielonej infrastruktury, to ważne determinanty jakości życia mieszkańców i atrakcyjności danego miasta/metropolii, pełniące nie tylko istotną funkcję przyrodniczą (bioklimatyczną), w tym będącą mitygacją zmian klimatycznych, ale także funkcje: społeczną, zdrowotną, estetyczną i promocyjną, jako miejsca wypoczynku, nierzadko o wysokich walorach krajobrazowych; ruch i kontakt z naturą wpływa na poziom zdrowotności populacyjnej co ma wymiar ekonomiczny w postaci „prewencji zdrowotnej”; – wzmocnienie istniejącego potencjału bioróżnorodności (tj. zachowanie istniejących terenów przyrodniczych, tworzenie tzw. parków kieszonek, lasów kieszonek, zwiększenie ilości zadrzewień i zakrzewień ulicznych; zwiększanie ilości łąk kwietnych w miastach; działania sprzyjające bytowaniu fauny w terenach miejskich) dla mieszkańców GZM, to element kreowania ładu przestrzennego i poprawy warunków życia w GZM, wpisujący się także w działania związane z adaptacją do zmian klimatycznych; – pośrednio wzmocnienie przyrodniczego potencjału GZM przyczynia się do zmiany stereotypowego wizerunku „czarnego Śląska” (wciąż funkcjonującego). <p>Wpisując się w zakres kompetencji GZM, realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wypracowanie rekomendacji dla gmin do realizacji Planów Adaptacji do Zmian Klimatu przez co nastąpi wzmocnienie potencjału GZM w adaptacji do zmian klimatu i/lub przygotowanie diagnozy dla GZM wraz z opracowaniem Metropolitalnego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu; – wypracowanie metropolitalnych rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury. Każde z miast i gmin GZM prowadzi niezależną politykę w stosunku do terenów zielonych i rekreacyjnych. Błękitno-zielona infrastruktura, to jednakże naczynia połączone – projekt ma na celu integrację wiedzy i wypracowanie wspólnych metropolitalnych rozwiązań dla tej infrastruktury. Wspólne rozwiązania mają także przyczynić się do adaptacji do zmian klimatu poprzez mitygację obecnych warunków. W konsekwencji mają powstać metropolitalne wytyczne dla rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury. – integracja terenów zielonych na terenie Metropolii; analiza możliwości wykorzystania terenów zdegradowanych, w tym poprzemysłowych na obszarze GZM dla zwiększenia potencjału przyrodniczego i rozwoju terenów rekreacyjnych (uznając te tereny za potencjał a nie balast przestrzenny); – wspieranie działań gmin w zakresie edukacji na rzecz klimatu. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Rekomendacje utrzymania terenów błękitno-zielonej infrastruktury jako adaptacja do zmian klimatu. • Rozwój metropolitalnego systemu przyrodniczego dla poprawy warunków życia i warunków bioklimatycznych, poprzez m.in. wspieranie wysiewania łąk kwietnych. • Przygotowanie rekomendacji do realizacji przez gminy GZM Planów Adaptacji do Zmian Klimatu i/lub przygotowanie diagnozy dla GZM wraz z opracowaniem Metropolitalnego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu. • Projekt sieciujący wspólne metropolitalne przestrzenie parkowe. • Programy edukacji ekologicznej, w tym edukacja na rzecz klimatu. 							
Czas realizacji	2020-2022	Łączne nakłady finansowe	2 100 000 zł	Środki własne	2 100 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
5. Grupy zakupowe GZM							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona zielona Metropolia							
Cel działania							
Rozwój idei współpracy gmin GZM w ramach Grup zakupowych							
Opis działania							
<p>Utworzone Grupy zakupowe: Energii Elektrycznej (w 2019 r. i na lata 2020-2021) oraz Gazu (na lata 2020-2021) pokazały racjonalne wykorzystanie zasobów i efektu skali. Są to największe grupy zakupowe w Polsce, które wykorzystując efekt skali pozwoliły na uzyskanie korzystnych cen energii na poziomie rynkowym. Dodatkowo, Grupy te pozwoliły na optymalizację działań związanych z procedurą zakupu energii elektrycznej i gazu poprzez zorganizowanie jednego postępowania dla wielu podmiotów. Poprzez wypracowany i przyjęty model działania GZM stała się centrum informacyjno-organizacyjnym dla wszystkich podmiotów uczestniczących w ww. Grupach, m.in. dzięki stałej konsultacji i wsparciu merytorycznemu dostępnemu dla koordynatorów wszystkich podmiotów Grupy.</p> <p>Postulaty zgłaszane przez gminy członkowskie GZM wskazały kolejne obszary do objęcia Grupami Zakupowymi oraz świadczą o chęci ścisłej współpracy gmin na tych płaszczyznach. Wśród nich znajdują się m.in. kwestie wspólnych ubezpieczeń, rozwoju elektromobilności (poprzez zakup floty samochodów elektrycznych dla gmin GZM), usług teleinformatycznych oraz działań zmierzających do podniesienia efektywności energetycznej (poprzez zakup instalacji fotowoltaicznych dla gmin GZM).</p> <p>Rozwój działań oparty będzie na przeprowadzonej analizie potrzeb.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Centralizacja i optymalizacja procesów zakupowych dla gmin GZM i członków Grup zakupowych. • Optymalizacja kosztów bieżących poprzez organizację Grup zakupowych. • Zwiększenie świadomości energetycznej w gminach i podmiotach działających w ich ramach. • Wykorzystanie efektu skali przy optymalizacji kosztów działań oraz poprzez połączenie zakresu w ramach Grup zakupowych. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	1 923 587 zł w latach 2018-2022: 1 121 187 zł	Środki własne	1 923 587 zł w latach 2018-2022: 1 121 187 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania
6. Ochrona powietrza oraz efektywność energetyczna na obszarze GZM
Priorytet PDS
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia; promocja związku metropolitalnego i jego obszaru
Cel działania
Ograniczenie niskiej emisji na obszarze GZM i dążenie do samowystarczalności energetycznej Metropolii; wspieranie inicjatyw energetyki rozproszonej i wdrażania energooszczędnych i wysokoefektywnych technologii
Opis działania
<p>Działanie to wpisuje się w <i>Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji szkodliwych w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji</i>. W walce z zanieczyszczeniem powietrza potrzebna jest wspólna praca na różnych szczeblach i z różnymi organizacjami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego i z organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wyraża się poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowywanie opracowań/danych/analiz wspierających gminy w zakresie dążenia do opracowania uchwał antysmogowych zakazujących ogrzewania paliwami stałymi w ciepłownictwie indywidualnym lub umożliwiających gminom GZM wnioskowanie o zewnętrzne środki finansowe na likwidację niskiej emisji; • wspieranie i rozwój projektów w zakresie doradztwa energetycznego dla budynków ogrzewanych paliwami stałymi zmierzających do poprawy efektywności energetycznej wraz z wymianą źródła ciepła; • wspieranie gmin w zakresie opracowywania dokumentacji potwierdzającej zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczoną do budynków na potrzeby c.o. i c.w.u. oraz określającej niezbędny zakres przedsięwzięcia niskoemisyjnego; • uczestnictwo GZM wspólnie z zainteresowanymi gminami członkowskimi w programie „STOP SMOG”, którego celem (poprzez realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych) jest wsparcie osób ubogich energetycznie, będących jednocześnie właścicielami lub współwłaścicielami domów jednorodzinnych; • opracowanie koncepcji efektywnego rozproszonego wytwarzania energii elektrycznej na obszarze Metropolii, w tym zidentyfikowane zostaną dobre praktyki w gminach w Polsce i za granicą; • współpraca z istniejącymi klastrami i sieciami tematycznymi, które na obszarze Metropolii prowadzą działania inwestycyjne i promocyjne związane z wdrożeniem nowoczesnych technologii energetycznych i rozwiązań prosumenckich; • wypracowanie i wdrożenie rekomendacji dotyczącej prowadzenia tzw. zielonego urzędu w celu promowania zarządzania wszystkimi zasobami dostępnymi w urzędzie, w szczególności gospodarką materiałową, gospodarką odpadami, gospodarką wodno-ściekową oraz zarządzania energią; • współpracę z różnymi grupami interesariuszy, np. alarmami smogowymi z obszaru GZM; • gromadzenie i analizę dostępnych w Europie wdrożeń; • szereg działań edukacyjnych skierowanych do przedstawicieli samorządów oraz mieszkańców Metropolii, w tym organizację szkoleń, konferencji, warsztatów, itp. <p>Główną przyczyną złej jakości powietrza jest niska emisja z indywidualnego ogrzewnictwa. Likwidacja przestarzałych kotłów dofinansowywana jest od wielu lat z różnych źródeł. Działania te są jednak dość mocno rozproszone, a wsparcie często nie trafia tam, gdzie jest największy problem. Często barierą jest brak odpowiednich dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku, zarówno z powodu niedostatecznej wiedzy merytorycznej, jak i braku środków na przygotowanie wymaganej dokumentacji. Koniecznym jest więc wsparcie gmin w tym zakresie, wskazywanie najlepszych możliwości dofinansowania, doradztwo przy aplikowaniu o środki, jak również doradztwo techniczne już przy realizacji inwestycji.</p> <p>Począwszy od dnia 01.01.2021r. ustawą z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 2127) GZM otrzymała nowe kompetencje. Dzięki temu będzie mogła wraz z zainteresowanymi gminami brać udział w realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych mających na celu wsparcie właścicieli lub współwłaścicieli domów jednorodzinnych będących jednocześnie osobami ubogimi energetycznie.</p> <p>Program „STOP SMOG” umożliwia uzyskanie przez gminę dofinansowania w wysokości do 70% kosztów przeprowadzenia takiego przedsięwzięcia, przy czym łączny średni koszt w stosunku do jednej nieruchomości jednorodzinnej nie może przekroczyć 53 000,00 PLN.</p> <p>Znaczącym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie aglomeracji jest też emisja komunikacyjna. Działania w tym zakresie będą zmierzały do opracowania wskazującego na obciążenie środowiska komunikacją samochodową i rekomendacjami do tworzenia Stref Czystego Transportu w miastach GZM.</p>
Rezultat/produkt
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja projektów doradztwa energetycznego z nadrzędnym celem ograniczenia niskiej emisji.

- Wypracowanie rekomendacji dotyczących wdrażania Stref Czystego Transportu.
- Wypracowanie kierunków i sposobów działań w dążeniu do Metropolii samowystarczalnej energetycznie do roku 2050.
- Wspieranie zakładania i rozwoju klastrów energetycznych i spółdzielni energetycznych.
- Wspieranie gmin w zakresie opracowywania dokumentacji potwierdzającej zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczoną do budynków na potrzeby c.o. i c.w.u. oraz określającej niezbędny zakres przedsięwzięcia niskoemisyjnego (np. audytów energetycznych, świadectw charakterystyki energetycznej budynków).
- Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie efektywności energetycznej i zagrożeń niskiej emisji i sposobów likwidacji zanieczyszczeń, m.in. prezentacja dobrych praktyk, warsztaty, szkolenia i konferencje.
- Wypracowania rekomendacji dla gmin GZM w zakresie tzw. zielonych urzędów.

Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	7 370 000 zł w latach 2018-2022: 4 329 124 zł	Środki własne	7 370 000 zł w latach 2018-2022: 4 329 124 zł	Środki zewnętrzne	-
------------------------	-------------	---------------------------------	---	----------------------	---	--------------------------	---

Numer i nazwa działania							
8. Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Tworzenie warunków dla rozwoju układów drogowych o znaczeniu metropolitalnym wraz z poprawą efektywności powiązań wewnątrz GZM oraz z układem krajowym i międzynarodowym							
Opis działania							
<p>Sprawnie funkcjonujący układ drogowy to jeden z czynników decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej danego obszaru. Przez obszar GZM przebiegają drogi istotne dla powiązań krajowych i międzynarodowych, w tym także korytarze sieci bazowej Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T), służącej zapewnieniu spójności i komplementarności inwestycji infrastrukturalnych na obszarze UE.</p> <p>Działanie wprost nawiązuje do jednego z zadań publicznych, określonych w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w woj. śląskim (Dz.U. 2017, poz. 730 z późn. zm.), tj. <i>współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego</i>.</p> <p>Dla zapewnienia efektywnych powiązań wewnątrz i na zewnątrz GZM konieczna jest identyfikacja potrzeb rozwojowych z punktu widzenia całego obszaru oraz współpraca i koordynacja zamierzeń inwestycyjnych poszczególnych gmin członkowskich GZM na poziomie metropolitalnym.</p> <p>Realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyznaczenie układu dróg o znaczeniu metropolitalnym w GZM - stanowiącego podstawę do koordynowania i wspierania wybranych projektów drogowych przez GZM oraz ubiegania się o środki finansowe w nowej perspektywie (w latach 2021 – 2027); – wydawanie opinii i stanowisk nt. przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich; – wykonywanie innych opracowań, badań, ekspertyz, analiz w zakresie istniejącego przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich oraz potrzeb rozwojowych układów drogowych w GZM; <p>Informacje pozyskane w ramach tego działania będą wykorzystane do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wspierania procesu decyzyjnego GZM w zakresie projektów drogowych zgłaszanych do realizacji przez gminy członkowskie i/lub opiniowania projektów powiązań drogowych regionalnych i krajowych; – opracowania innych dokumentów, w tym metropolitalnego dokumentu strategicznego. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie prezentujące koncepcję powiązań drogowych o znaczeniu metropolitalnym na obszarze GZM (odcinki dróg planowanych i projektowanych), z uwzględnieniem wybranych dróg krajowych i wojewódzkich, jako układu bazowego. • Projekty drogowe o charakterze ponadgminnym, opracowane, zgodnie ze wskazaniem wynikającymi z ww. koncepcji powiązań drogowych o znaczeniu metropolitalnym. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	597 980 zł	Środki własne	597 980 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania
9. Budowa kolei metropolitalnej
Priorytet PDS
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska
Cel działania
Zapewnienie spójnego systemu transportowego na obszarze GZM. Zwiększenie liczby pasażerów korzystających z ruchu kolejowego na obszarze GZM. Zmniejszenie liczby samochodów prywatnych przemieszczających się między gminami Metropolii w dni robocze.
Opis działania
<p>Kolej Metropolitalna ma stać się szkieletem przyszłego systemu transportu publicznego w GZM. W pierwszej kolejności rozpocznie się opracowanie szeregu dokumentów planistycznych niezbędnych do rozpoczęcia budowy Kolei Metropolitalnej. Analizie zostaną poddane scenariusze wykorzystania własnej i obcej infrastruktury sieci kolejowej, co pozwoli na wytypowanie tras, określenie niezbędnych inwestycji w infrastrukturę kolejową i uzgodnienie sposobu korzystania przez pociągi z tej infrastruktury. Równolegle przewiduje się zawarcie porozumienia z Województwem Śląskim w sprawie dofinansowywania przez GZM dodatkowych kursów na terenie GZM. Dodatkowe kursy pociągów będą w pierwszej kolejności przeznaczone do obsługi ruchu na osi wschód – zachód (Dąbrowa Górnicza - Gliwice) i na osi północ – południe (Tarnowskie Góry – Tychy) w ramach istniejącej infrastruktury kolejowej. Równolegle zakłada się wprowadzenie zintegrowanej taryfy ZTM i Kolei Śląskich, co ma przekonać mieszkańców GZM do pozostawienia samochodów i korzystania z transportu publicznego. Przewiduje się też uzgodnienie ze spółką PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. sposobów korzystania z istniejącej infrastruktury kolejowej do obsługi ruchu na ww. osiach wschód – zachód i północ – południe, oraz programu modernizacji i rozbudowy infrastruktury kolejowej na lata 2019-2020 i na lata 2021-2027, jak i pozyskanie taboru do obsługi dodatkowych kursów.</p> <p>W celu zapewnienia partnerstwa w realizacji tego działania przewiduje się podpisanie porozumienia między Zarządem GZM, spółką PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i gminami, przez które przebiegną trasy wyznaczone dla Kolei Metropolitalnej. Zakłada się przy tym że: Urząd Metropolitalny lub podmiot przez niego utworzony do tego celu rozpocznie działania zmierzające do pozyskania pociągów, oraz zapłaty za pracę eksploatacyjną, spółka PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wykona niezbędne prace infrastrukturalne, a gminy zobowiążą się do dogęszczenia liczby przystanków na podstawie wspólnie wypracowanego modelu/koncepcji przystanków (przystanek, parking, miejsce dla rowerów, monitoring, urządzenia przekazu informacji, minimalne aspekty infrastrukturalne i wizualne pod kątem rozpoznawalności przystanku jako części systemu Kolei Metropolitalnej).</p> <p>Działanie obejmuje również zadanie przebudowy infrastruktury około przystankowej/dworcowej w obszarze stacji kolejowych, w tym dla stacji Dąbrowa Górnicza Centrum (szacunkowy koszt realizacji <i>zadania Przebudowa infrastruktury kolejowej i drogowej w obszarze stacji Dąbrowa Górnicza Centrum</i> został wliczony do łącznych nakładów działania nr 9).</p> <p>W ramach działania ujęto również udział w Programie „Kolej+”. Pierwotnie zgłoszono 15 wniosków inwestycyjnych w infrastrukturę kolejową, a następnie rozpoczęto pracę nad opracowaniem Wstępnych Studiów Planistyczno-Prognostycznych (WSPP) dla 13 wniosków realizowanych w II etapie Programu „Kolej+” (dwa pozostałe wnioski zostały wycofane po konsultacjach z gminami). Ponadto projekt obejmuje przygotowywanie niezbędnych dokumentów aplikacyjnych wraz ze WSPP.</p> <p>Dodatkowo GZM uczestniczy w opracowaniu dokumentacji pn.: „Prace na podstawowych ciągach pasażerskich (E 30 i E 65) na obszarze Śląska na odcinku Katowice - Gliwice – opracowanie Studium Wykonalności w ramach projektu pn.: „Prace przygotowawcze dla wybranych projektów” – projekt realizowany wspólnie z PKP PLK S.A.</p>
Rezultat/produkt
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowana „Metodologia tworzenia Koncepcji Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem metod inżynierii systemów”. • Opracowanie OPZ na „Koncepcję Kolei Metropolitalnej dla GZM z wykorzystaniem metod inżynierii systemów”. • Opracowana „Koncepcja Kolei Metropolitalnej dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z wykorzystaniem metod inżynierii systemów”. • Opracowanie OPZ na Wstępne Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. • Przeprowadzenie i rozstrzygnięcie postępowania na wykonanie Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. • Pierwsze etapy opracowane w ramach Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. • Opracowanie 13-tu WSPP w ramach Programu „Kolej+” i przygotowanie niezbędnych dokumentów aplikacyjnych dla projektów zgłoszonych do kwalifikacji w Programie. • Udział w opracowaniu dokumentacji pn.: „Prace na podstawowych ciągach pasażerskich (E 30 i E 65) na obszarze Śląska na odcinku Katowice - Gliwice – opracowanie Studium Wykonalności w ramach projektu pn.: „Prace przygotowawcze dla wybranych projektów” – projekt realizowany wspólnie z PKP PLK S.A.

<ul style="list-style-type: none"> • Uruchomienie i finansowanie dodatkowych połączeń kolejowych na obszarze GZM. • Uruchomienie i finansowanie nowych połączeń kolejowych na odcinku Bytom-Gliwice oraz Katowice-Sławków od rozkładu jazdy pociągów 2021/2022. • Poprawa mobilności mieszkańców poprzez aktywizację potencjału transportu publicznego wpływającego na preferowanie przez mieszkańców metropolii podróży odbywanych transportem publicznym (zmniejszenie kongestii, mniejsza ilość samochodów w centrach gmin i miast, zmniejszenie emisji spalin do atmosfery). • Lepsze dostosowanie układu kolejowego do obsługi miasta i strefy podmiejskiej. • Zwiększona spójność komunikacyjna metropolii poprzez wykorzystanie i optymalizację połączeń kolejowych wewnątrz aglomeracji. 							
Czas realizacji	2018 - 2031	Łączne nakłady finansowe	1 098 664 266 zł w latach 2018-2022: 117 427 266 zł	Środki własne	1 098 664 266 zł w latach 2018-2022: 117 427 266 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
10. Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Wyznaczenie spójnego i ciągłego systemu powiązań dróg rowerowych w skali metropolitalnej, służącego ukierunkowaniu i ustaleniu priorytetów lokalnych działań w zakresie infrastruktury rowerowej na rzecz budowy tego systemu.							
Opis działania							
<p>Studium systemu tras rowerowych dla GZM to element metropolitalnej koncepcji rowerowej. Stanowi odpowiedź na potrzebę całościowego spojrzenia na obszar GZM pod kątem powiązań rowerowych, niezależnie od granic administracyjnych gmin. Wypracowany dokument zawiera wyznaczony system tras z podziałem na: układ podstawowy (o charakterze metropolitalnym, z uwzględnieniem układu w skali województwa), układ uzupełniający (o charakterze ponadlokalnym i lokalnym) oraz dodatkowe elementy systemu obejmujące zinwentaryzowane odcinki tras, lecz nie wprost istotne dla systemu. Działając na podstawie „Ramowego programu realizacji metropolitalnych dróg rowerowych w obszarze GZM” opracowano zasady i tryb realizacji dróg rowerowych o znaczeniu metropolitalnym na terenie GZM.. Programowa rola GZM w realizacji Metropolitalnego Systemu Tras Rowerowych (MSTR) koncentruje się na: analizach przebiegu, studiach i koncepcjach przebiegu MSTR, nadaniu priorytetu MSTR o funkcji transportowej, koordynacji działań na rzecz powstania MSTR, zapewnieniu wsparcia członkom GZM w zakresie działalności związanej z budową MSTR i lokalnych połączeń z tą siecią.</p> <p>Dla ustalenia standardów, w jakich mają być realizowane drogi rowerowe na terenie GZM, na zlecenie Metropolii opracowano „Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej”. Przedmiotowe opracowanie jest na bieżąco aktualizowane, a na podstawie przyjętych i opisanych w nim rozwiązań zakłada się realizację Metropolitalnej Sieci Tras Rowerowych - dróg rowerowych o znaczeniu metropolitalnym. Standardy z założenia stanowią podstawowy dokument dla określenia ram i zasad projektowania oraz budowy dróg rowerowych w GZM. Standardy stanowią nieodłączny element realizowanego przez GZM programu realizacji dróg rowerowych.</p> <p>Urząd Metropolitalny przewiduje możliwość współfinansowania z gminami członkowskimi etapu projektowania i budowy infrastruktury dróg rowerowych, zgodnie z wcześniej przyjętymi dokumentami: „Ramowy program realizacji metropolitalnych dróg rowerowych w obszarze GZM” oraz „Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej”.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> Wypracowanie wspólnego dokumentu kierunkowego do wykorzystania przez gminy przy realizacji lokalnej infrastruktury rowerowej na rzecz systemowego rozwoju powiązań rowerowych wewnątrz GZM i powiązań z otoczeniem. Stopniowy rozwój infrastruktury rowerowej (realizowanej według wspólnego studium dla całego obszaru GZM), co będzie wpływać na bezpieczeństwo ruchu rowerowego oraz sprzyjać funkcjonowaniu roweru metropolitalnego. Zaktualizowanie publikacji pt. <i>Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej</i> (w przypadku wystąpienia konieczności). Wielokryterialna analiza do wyboru przebiegu autostrady rowerowej (velostrady) wraz z opracowaniem dokumentacji i budową odcinka pilotażowego. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	25 000 000 zł w latach 2018-2022: 23 219 124 zł	Środki własne	25 000 000 zł w latach 2018-2022: 23 219 124 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
12. Zintegrowany system taryfowo-biletowy							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
<p>Rozbudowa i doskonalenie oferty publicznego transportu zbiorowego, w tym we współpracy z innymi podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań transportowych na terenie Metropolii.</p> <p>Ograniczenie/zahamowanie spadku liczby pasażerów korzystających z transportu publicznego na obszarze Metropolii.</p> <p>Zmniejszenie liczby samochodów wjeżdżających do centrów gmin Metropolii.</p> <p>Usprawnienie zarządzania publicznym transportem zbiorowym na obszarze Metropolii w ramach zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego.</p> <p>Promocja komunikacji wśród najmłodszych użytkowników komunikacji poprzez wprowadzenie bezpłatnych przejazdów dla dzieci i młodzieży z obszaru GZM.</p>							
Opis działania							
<p>Zgodnie z art. 15a ust. 1-2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie związek metropolitalny ustanawia zintegrowany system taryfowo-biletowy obowiązujący w jego granicach, w którym obowiązkowo muszą uczestniczyć organizatorzy gminnych i powiatowych przewozów pasażerskich działający na terenie tego związku metropolitalnego. Dlatego w grudniu 2017 r. Zarząd GZM, KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry podpisały porozumienie dotyczące wdrożenia zintegrowanego systemu taryfo-biletowego. W ramach systemu na obszarze Metropolii obowiązują te same bilety jednorazowe, wieloprzejazdowe oraz okresowe, a także ten sam katalog uprawnień do przejazdów ulgowych i bezpłatnych. Wprowadzono nową grupę osób uprawnionych do przejazdów bezpłatnych - dzieci i młodzież do 16. roku życia. Dzięki temu młodzi użytkownicy zapoznają się z zaletami publicznego transportu zbiorowego i nabywają nowych zwyczajów w zakresie przemieszczania się na obszarze Metropolii.</p> <p>Kolejny etap rozszerzenia zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego dotyczy integracji biletów Kolei Śląskich Sp. z o.o. na podstawie ustaleń dotyczących sposobów ustanowienia jednolitych taryf oraz sposobów rozliczeń za korzystanie z pociągów Kolei Śląskich i infrastruktury kolejowej na obszarze Metropolii. W pierwszym etapie prac zawarto porozumienie pomiędzy GZM, a Województwem Śląskim i Kolejami Śląskimi, a w kolejnym również z POLREGIO, określając planowany do wprowadzenia zakres. Ze względu na zakładaną dostępność zintegrowanych biletów w systemie ŚKUP dokonano modyfikacji i konfiguracji systemu ŚKUP na potrzeby nowych rozwiązań.</p> <p>Po wprowadzeniu jednolitego systemu pobierania opłat we wszystkich pojazdach ZTM zakłada się znaczną modyfikację rozszerzającą obecny system taryfowo-biletowy, a po wprowadzeniu modyfikacji eksploatowanego obecnie systemu ŚKUP planowane jest wprowadzenie do systemu taryfowo-biletowego zupełnie nowych rozwiązań.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Ustanowiony zintegrowany system taryfowo-biletowy obejmujący trzech organizatorów komunikacji i wprowadzający bezpłatne przejazdy dla dzieci i młodzieży. • Wprowadzenie wspólnych biletów z Kolejami Śląskimi (a następnie również z POLREGIO) obejmujących obszar GZM. • Poprawa mobilności mieszkańców poprzez aktywizację potencjału transportu publicznego wpływającego na preferowanie przez mieszkańców Metropolii podróży odbywanych transportem publicznym (zmniejszenie kongestii, mniejsza ilość samochodów w centrach gmin i miast, zmniejszenie emisji spalin do atmosfery). 							
Czas realizacji	2018 - 2023	Łączne nakłady finansowe	4 758 494 zł w latach 2018-2022: 4 558 494 zł	Środki własne	4 758 494 zł w latach 2018-2022: 4 558 494 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
14. ŚKUP 1.5 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie wygody użytkowników dzięki uelastycznieniu możliwości dokonania opłat za korzystanie z publicznego transportu zbiorowego na obszarze GZM.							
Opis działania							
<p>Obecnie na terenie GZM funkcjonuje System Śląskiej Karty Usług Publicznych. Początkiem roku 2020 wdrożono system pobierania opłat w pojazdach obszaru południowego. Utrzymanie systemu ŚKUP zapewnia Wykonawca umowy na: dostawę, wdrożenie i utrzymanie systemu ŚKUP (konsorcjum firm Asseco Poland S.A. i mBank S.A.).</p> <p>W ramach unowocześnienia obecnego systemu zakłada się modernizację oprogramowania centralnego, przeniesienie usług serwerowych do chmury, otwarcie interfejsów komunikacyjnych i architektury, przejście z systemu karto-centrycznego na konto-centryczny, z systemu off-line na on-line. Modernizacja nie przewiduje wymiany urządzeń infrastruktury wyniesionej, zmienione zostanie natomiast oprogramowanie w celu umożliwienia elastycznej rozbudowy i pozyskiwania w przyszłości urządzeń w trybie konkurencyjnym.</p> <p>Realizacja działania obejmuje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ustalenie zakresu dla nowego systemu pobierania opłat; – Przygotowanie opisu przedmiotu zamówienia dla nowego systemu pobierania opłat; – Ogłoszenie i przeprowadzenie postępowania; – Wdrażanie nowych funkcjonalności i modyfikacji systemu; – Uruchomienie funkcjonalności zakupów biletów za pomocą kart EMV w pojazdach (doposażenie systemu w kasowniki EMV); – Wypracowanie nowego standardu kasowników. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Podpisana umowa na realizację ŚKUP 1.5. • Zmodernizowany unowocześniony system pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym. • Otwarta na rozbudowę architektura systemu. 							
Czas realizacji	2018 – 2022	Łączne nakłady finansowe	55 540 000 zł*	Środki własne	55 540 000 zł	Środki zewnętrzne	–

*Nakłady finansowe jedynie na wydatki majątkowe (etap wdrożenia, bez późniejszych kosztów utrzymania)

Numer i nazwa działania							
16. Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Ograniczenie emisji pochodzącej od transportu, promocja nowoczesnych form przemieszczania się							
Opis działania							
<p>Mając na względzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zrównoważony rozwój gospodarki w Polsce, jej innowacyjny i zaawansowany technologicznie poziom funkcjonowania, jak również rozwój nowoczesnych technologii w zakresie transportu, – ograniczenie emisji spalin, szczególnie w GZM, dzięki zastąpieniu pojazdów z silnikami spalinowymi pojazdami o napędzie elektrycznym oraz zasilanymi wodorem, – rozwój sektora nowych technologii, w tym sektora produkcyjnego, – plan działań na rzecz zrównoważonej gospodarki UE - Europejski Zielony Ład, – przepis ustawy o związku metropolitalnym województwa śląskiego z dnia 9 marca 2017 r. (art. 12). <p>Planuje się prowadzenie na terenie GZM działań w obszarze elektromobilności. Istotą działań w tym zakresie jest ukierunkowanie transportu na napędzanie silnikami elektrycznymi. Do właściwej organizacji systemu elektromobilności konieczna jest kompleksowa reorganizacja ruchu zarówno autobusów elektrycznych i samochodów elektrycznych, oraz transfer wiedzy i kompetencji pomiędzy Urzędem Metropolitalnym, a gminami członkowskimi. Rolą GZM będzie współpraca w tym zakresie z samorządami, Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz innymi partnerami.</p> <p>Zasilanie pojazdów bezemisyjnych można realizować w oparciu o technologię wykorzystującą akumulatory lub ogniwa wodorowe.. GZM dąży do pogłębiania współpracy z firmami z sektora energii w zakresie powstawania infrastruktury do ładowania pojazdów wodorem.</p> <p>Najbliższą przyszłością mogą być magazyny energii lokalizowane przy stacjach do ładowania pojazdów bezemisyjnych. Będą stanowić doskonałe uzupełnienie systemu energetycznego. Pozwoli to na ograniczenie krótkoterminowych fluktuacji mocy podczas ładowania samochodów elektrycznych i autobusów elektrycznych co pozytywnie wpłynie na sieć energetyczną. Połączenie magazynu z OZE i instalacją do produkcji zielonego wodoru pozwoli na odejście od zasilania z sieci energetycznej. Produkcja i wykorzystanie odnawialnego „czystego” wodoru i wodoru niskoemisyjnego mogą przyczynić się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych przed 2030 r. oraz do ożywienia gospodarczego na terenie GZM. Są one także kluczowym elementem przyczyniającym się do osiągnięcia neutralnego dla klimatu transportu o zerowym poziomie emisji zanieczyszczeń w 2050 r.</p> <p>Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia w swoich działaniach strategicznych powinna podejmować realizację celów, które wpływają na rozwój potencjału jej mieszkańców. Zdolność do przemieszczania się jest kluczowym elementem wpływającym na możliwość zwiększenia tego potencjału.</p> <p>Do środków wspomagających osiągnięcie tych celów zaliczyć należy przede wszystkim promowanie rozwiązań z zakresu elektromobilności wśród mieszkańców GZM, jak również uzupełnienie transportu publicznego rozwiązaniami opartymi na elektromobilności. Ponadto zakłada się wsparcie instytucji samorządowych w realizacji obowiązku udziału pojazdów elektrycznych we flocie wykorzystywanych pojazdów.</p>							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie gmin w zakresie realizacji obowiązków nałożonych w ramach ustawy o elektromobilności. • Wzrost wykorzystania pojazdów elektrycznych / wodorowych na terenie GZM. • Rozwój podmiotów zaangażowanych w elektromobilność na terenie GZM. • Rozwój infrastruktury ładowania dla pojazdów elektrycznych i pojazdów z wodorowymi ogniwami paliwowymi 							
Czas realizacji	2018 – 2026	Łączne nakłady finansowe	780 000 zł w latach 2018-2022: 427 835 zł	Środki własne	780 000 zł w latach 2018-2022: 427 835 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
17. Zrównoważona mobilność na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Tworzenie przestrzeni przyjaznych dla pieszych oraz rowerzystów, redukcja liczby samochodów przemieszczających się i parkujących w miastach, optymalizacja zachowań komunikacyjnych z uwzględnieniem planowania przestrzennego miast							
Opis działania							
<p>W skomplikowanym obszarze, jakim jest aglomeracja policentryczna, ważnym czynnikiem rozwojowym jest zapewnienie spójności terytorialnej. Dlatego tak dużo zależy od mobilności mieszkańców między poszczególnymi ośrodkami miejskimi. Ta jednak w głównej mierze realizowana jest przy użyciu transportu indywidualnego, najczęściej z napędem spalinowym (własny samochód), co przyczynia się do problemów natury przestrzennej, zdrowotnej i środowiskowej. Dodatkowymi wyzwaniami są szybko zmieniające się uwarunkowania technologiczne i związane z tym pojawianie się coraz to nowych usług mobilnościowych. Aby uzyskać pożądane efekty podejmowane będą następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stworzenie planu zrównoważonej mobilności miejskiej (<i>ang. SUMP - Sustainable Urban Mobility Plan</i>) odpowiadającego na konkretne problemy mobilnościowe z dużym naciskiem na policentryczny charakter Metropolii, zmieniającą się specyfikę dostępnych na rynku usług mobilnościowych oraz zmiany w stylu życia mieszkańców. Plan ten będzie przewodnikiem dla działań na poziomie metropolitalnym i wyznacznikiem wartości dla gmin członkowskich. – Tworzenie pilotażowych wdrożeń w kluczowych dla Metropolii obszarach, tj. bezpieczeństwie ruchu drogowego, polityce parkingowej i transporcie zbiorowym za pomocą tzw. szkół prototypowania, w których urzędnicy i pracownicy jednostek gmin GZM wspólnie pracują nad wzorcowym dla całej Metropolii rozwiązaniem. – Proaktywne wsparcie gmin w zakresie wdrażania trudnych, ale potrzebnych zmian m.in. w organizacji ruchu drogowego, w siatce połączeń komunikacji zbiorowej oraz w strefach płatnego parkowania, w celu uzyskania bardziej zrównoważonych wzorców przemieszczania się mieszkańców oraz ochrony przestrzeni przed nadmiarem samochodów. – Promocja aktywnych i zrównoważonych form przemieszczania się wśród mieszkańców GZM. 							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie udziału podróży wykonywanych własnym samochodem i związany z tym spadek ruchu drogowego oraz niwelacja problemów z przestrzenią i zanieczyszczeniami w centrach miast. • Zwiększenie bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów w miastach GZM. • Widoczne trendy zmian zachowań mobilnościowych mieszkańców GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	2 993 050 zł w latach 2018 -2022: 1 923 050 zł	Środki własne	2 993 050 zł w latach 2018 -2022: 1 923 050 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
18. Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie dostępności roweru i jego upowszechnienie jako środka transportu w systemie intermodalnym.							
Opis działania							
<p>Budowa systemu wypożyczania rowerów publicznych na obszarze GZM to ważny element metropolitalnej koncepcji rowerowej, jak również czynnik wpływający na poprawę jakości życia. Problematyka zrównoważonej mobilności wynika z art. 12, ust. 1, pkt 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz.U. 2017, poz. 730 z późn. zm.). Rower powinien służyć nie tylko do rekreacji i spędzania czasu wolnego, ale też jako środek transportu przyjazny dla środowiska i zdrowia człowieka. Z uwagi na skalę działania wynikającą z zasięgu obszarowego (41 gmin) zakłada się etapowość wdrażania systemu. W ramach działania opracowany został dokument pn.: Koncepcja Roweru Metropolitalnego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii wskazująca na możliwość wdrożenia różnych wariantów systemu uwzględniających różne założenia i czynniki, zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne.</p> <p>Prace wdrożeniowe oraz eksploatacja zakładają realizację w latach 2022-2029 r. Wybór wariantu będzie uwzględniał potrzeby Gmin w tym zakresie. W celu zmiany zachowań komunikacyjnych i nawyków transportowych poprzez pokazanie, iż urzędnicy zaczynają od siebie, w 2019 r., uruchomiono oraz zrealizowano projekt „Rowerem lub na kole” – polegający na zakupie i przekazaniu przez GZM służbowych rowerów wspomaganych elektrycznie Straży Miejskiej, Policji i urzędnikom JST. Do momentu uruchomienia Systemu Roweru Metropolitalnego planowane jest utrzymanie integracji funkcjonujących systemów roweru miejskiego na terenie Gmin GZM z możliwością dołączania kolejnych miast i gmin.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa mobilności mieszkańców i lepsza dostępność komunikacyjna obszaru poprzez poszerzenie oferty transportu publicznego (czyli możliwość korzystania z wypożyczania różnorodnych środków transportu). • Zwiększenie liczby codziennych podróży realizowanych rowerem (zmniejszenie emisji spalin, zmniejszenie kongestii zarówno w sieci transportowej, jak w środkach transportu publicznego). • Stopniowa zmiana codziennych zachowań komunikacyjnych w kierunku transportu modalnego i mniejszego korzystania z samochodów (zwłaszcza na krótkich i średnich dystansach) na rzecz powszechniejszego wykorzystania rowerów. 							
Czas realizacji	2018 - 2029	Łączne nakłady finansowe	240 958 209 zł w latach 2018-2022: 24 878 095 zł	Środki własne	240 958 209 zł w latach 2018-2022: 24 878 095 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
19. Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Wspieranie działań rozwojowych podejmowanych przez gminy członkowskie							
Opis działania							
<p>Metropolitalny Fundusz Solidarności jest programem wieloletnim, który dofinansowuje własne zadania inwestycyjne realizowane przez gminy, mające istotne znaczenie dla rozwoju obszaru Metropolii. Program jest realizowany w oparciu o zasady partnerstwa, dodatkowości, subsydiarności, a także koncentracji.</p> <p>Preferowane są zadania integrujące gminy członkowskie, związane z ograniczeniem niskiej emisji, rozwojem infrastruktury rowerowej oraz zadania współfinansowane z innych źródeł zewnętrznych, w tym ze środków Unii Europejskiej.</p> <p>W ramach Zgromadzenia GZM gminy członkowskie decydują o rodzajach przedsięwzięć objętych pomocą finansową. Program przyczynia się do wzmocnienia funkcji metropolitalnych obszaru Metropolii, a także do integracji działań gmin członkowskich GZM.</p> <p>Program realizowany jest od 2018 r., a największa część wydatków przypada na pierwsze lata jego funkcjonowania.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Udzielenie dotacji celowej gminom członkowskim GZM. • Integralność i aktywna współpraca pomiędzy gminami członkowskimi GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2023	Łączne nakłady finansowe	202 347 016 zł w latach 2018-2022: 191 027 658 zł	Środki własne	202 347 016 zł w latach 2018-2022: 191 027 658 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
20. GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Stworzenie warunków do innowacyjnego zastosowania informacji oraz inspirowanie przedsiębiorczości.							
Opis działania							
<p>Działanie polega na stworzeniu wspólnej platformy gromadzącej otwarte dane o GZM i zakłada ich publiczne udostępnianie przy wykorzystaniu nowych technologii. Platforma posłuży do: integracji i skutecznego wykorzystywania informacji z zastosowaniem rozwiązań informatycznych, świadczenia usług wspierających zarządzanie GZM (aplikacje – np. transportowe), koordynacji procesów gromadzenia danych i zarządzania informacją oraz do stymulowania otwartości danych i technologii.</p> <p>Urząd Metropolitalny chce ułatwić mieszkańcom dostęp do informacji publicznych, co pozwoli im w łatwy sposób zapoznać się ze sposobem funkcjonowania ich środowiska oraz umożliwi zwiększenie zaangażowania w sprawy GZM i ułatwi realizowanie nowych inicjatyw społecznych i biznesowych opartych na danych publicznych.</p> <p>Otwarte dane to bogatsze usługi e-administracji, odpowiadające na rzeczywiste potrzeby mieszkańców, obniżenie kosztów aktualizacji i publikacji danych, zwiększenie skuteczności działań, otwartości i przejrzystości procesu podejmowania decyzji oraz usprawnienie działania urzędów i przedsiębiorstw.</p> <p>Budowa rozwiązań klasy Business Intelligence to działanie powiązane z zapewnieniem wsparcia zarządzania GZM i poszczególnymi gminami, poprzez udostępnienie narzędzi analitycznych i pulpitów menedżerskich (narzędzi pozwalających na szybki i łatwy dostęp do kluczowych z punktu widzenia zarządzania informacją) wykorzystujących dane zgromadzone w hurtowni danych. W hurtowni gromadzone będą uporządkowane dane pochodzące z systemów informatycznych wykorzystywanych w gminach oraz - w przyszłości - ze źródeł zewnętrznych. Narzędzia analityczne będą umożliwiały przeprowadzanie analiz przestrzennych oraz publikowanie w formatach otwartych (zgodnie z uwarunkowaniami prawnymi). Rozwiązania tej klasy wymagają wysokiej jakości danych, co spowoduje wzmocnienie wartości informacji zarządczej niezbędnej do podejmowania decyzji.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystanie przez urzędy gmin członkowskich GZM z danych udostępnianych przez innych w celu poprawy jakości podejmowanych decyzji. • Stale rosnąca liczba użytkowników platformy otwartych danych. • Pojawianie się aplikacji i usług dostępnych dla mieszkańców, korzystających z publicznych zbiorów danych udostępnianych przez podmioty administracji publicznej. • Korzystanie przez podmioty prywatne z baz danych przy oferowaniu produktów, opracowywaniu usług i aplikacji mobilnych. • Rozpoznawalność GZM na arenie międzynarodowej i wykorzystywanie danych o GZM przez podmioty zewnętrzne w ramach analiz benchmarkingowych. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	15 000 000 zł w latach 2018-2022: 12 551 632 zł	Środki własne	15 000 000 zł w latach 2018-2022: 12 551 632 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
21. Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Budowanie pozycji konkurencyjnej obszaru GZM opartej na stworzeniu nowych kompetencji miast/gmin i warunków dla rozwoju systemu bezzałogowych statków powietrznych							
Opis działania							
<p>Mając na względzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zrównoważony rozwój gospodarki w Polsce, jej innowacyjny i zaawansowany technologicznie poziom funkcjonowania, jak również rozwój nowoczesnych technologii w zakresie transportu; – status projektu kluczowego programu Żwirko i Wigura w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju; – zawarte w dniu 12.09.2018r, porozumienie GZM z Urzędem Lotnictwa Cywilnego i Polską Agencją Żeglugi Powietrznej, przy wsparciu Ministerstwa Infrastruktury, tworzącym program pn. „Centralnoeuropejski Demonstrator Dronów”, definiujący wspólne działania na rzecz rozwoju usług z wykorzystaniem BSP w przestrzeniach miejskich; <p>planuje się kontynuowanie na terenie GZM działań sprzyjających rozwojowi technologii bezzałogowych statków powietrznych poprzez wspieranie rozwoju kompetencji miast do zagospodarowania przestrzeni powietrznej nad ich terytorium oraz wykorzystania potencjału usług BSP. GZM, ze względu na powiązania miejskie, poziom rozwoju nauki i biznesu, uwarunkowania społeczne oraz ukształtowanie terenu, jest naturalnym miejscem, gdzie nowoczesne i innowacyjne technologie mogą być wdrażane. Ze względu na specyfikę swojego obszaru możliwe jest tutaj testowanie rozwiązań z użyciem BSP – w trybie automatycznym – w warunkach typowych i charakterystycznych dla zabudowy wielkomiejskiej, w rozbudowanej infrastrukturze komunikacyjnej i przemysłowej. Ponadto, dzięki zinstytucjonalizowaniu funkcjonowania związku metropolitalnego, realizacja projektów o znaczeniu ponadlokalnym jest tutaj lepiej skoordynowana.</p> <p>Działanie polega na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzeniu działań angażujących ekspertów, usługodawców i usługobiorców, które prowadzić będą do opracowania standardów usług Bezzałogowych Statków Powietrznych w miastach; – tworzenie platformy wymiany wiedzy i doświadczeń w modelu poczwórnej helisy (sektor: publiczny, biznesowy, nauki, społeczny) bazując na potencjale kompetencji skupionych w obszarze GZM; – prowadzeniu działań testowych i pilotażowych dla usług dronowych; – testowaniu narzędzi na potrzeby lokalnego zarządzania lotami dronów i wspierania miast w tym obszarze – współpracy z kluczowymi instytucjami sektora BSP (m.in. ULC, PAŻP); – współpracy z innymi regionami kraju oraz poza granicami kraju – budowie świadomości i społecznej akceptacji dla korzyści z użycia BSP, w tym popularyzacji wiedzy o BSP; – wspieranie działań związanych z definicją nowych zawodów i miejsc pracy związanych z nowymi technologiami. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • GZM jako miejsce pierwszego wyboru dla technologii dronowych w kraju. • GZM jako inkubator technologii, wspierający interesariuszy z obszaru JST, nauki i biznesu dla bezzałogowych statków powietrznych (BSP). • GZM jako lider działań związanych z tworzeniem obszarów U-Space w Kraju i Europie. • GZM jako podmiot o ugruntowanej pozycji jako ośrodek wzrostu sektora BSP, mający przewagę konkurencyjną nad innymi związkami metropolitalnymi w tym zakresie. • GZM jako naturalne miejsce prowadzenia pilotaży usług służących mieszkańcom, których wyniki zasilają wiedzę JST w całym kraju. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	3 500 000 zł w latach 2018-2022: 2 074 277 zł	Środki własne	3 500 000 zł w latach 2018-2022: 2 074 277 zł	Środki zewnętrzne	–

Nazwa działania							
22. Budowa międzynarodowej sieci współpracy							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii poprzez nawiązywanie i pogłębianie współpracy z podmiotami zagranicznymi, rozwój działań w ramach instytucji unijnych							
Opis działania							
<p>GZM pragnie czerpać z doświadczeń zagranicznych metropolii, międzynarodowych organizacji, sieci tematycznych i innych platform współpracy, przy opracowywaniu i wdrażaniu rozwiązań zidentyfikowanych problemów i wyzwań, m.in. w takich tematach jak nowoczesna mobilność i transport publiczny, technologie z zastosowaniem dronów, zarządzanie terenami zielonymi, niebieska infrastruktura, gospodarka obiegu zamkniętego, gospodarka odpadami, planowanie przestrzenne, polityka senioralna, współpraca inwestycyjna oraz w pozostałych tematach, mających istotny wpływ na poprawę jakości życia. Ponadto istotne jest zaangażowanie GZM w działania związane z jej obecnością i rozpoznawalnością w instytucjach unijnych oraz pozyskiwanie informacji o możliwościach finansowania projektów bezpośrednio od zespołów opracowujących instrumenty wsparcia w UE. Równie istotne jest coraz wyraźniejsze zaznaczanie głosu GZM w ważnych sprawach dot. funkcjonowania obszarów metropolitalnych w UE. Jednocześnie w ciągu kolejnych lat Metropolia powinna stać się rozpoznawalna i ugruntowywać swoją pozycję na arenie międzynarodowej. Przewiduje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przystąpienie do wybranych organizacji zrzeszających miasta/obszary metropolitalne, umacnianie głosu obszarów metropolitalnych oraz głosu GZM na arenie międzynarodowej – aktywny wkład GZM w działania tych organizacji, m.in. poprzez tworzenie i proponowanie własnych projektów, budowanie ich rozpoznawalności na arenie międzynarodowej; – przystąpienie do grup roboczych/konsorcjów skupionych wokół konkretnego tematu z obszaru zainteresowania GZM, w celu pozyskania dofinansowania do wspólnie tworzonych projektów; – zawieranie porozumień o charakterze międzynarodowym, wyrażanie intencji współpracy określonej w listach intencyjnych z innymi metropoliami, partnerami społecznymi, partnerami biznesowymi etc.; – współpraca z instytucjami UE, organizacjami międzynarodowymi (rządowymi i pozarządowymi); – zaangażowanie w działania związane z platformami UE, m.in. Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition), nowymi funduszami m.in. Odbudowy (Recovery Fund) oraz innymi instrumentami wsparcia. Aktywne poszukiwanie możliwości w ramach tych instrumentów; – udział w wydarzeniach o charakterze międzynarodowym, w tym organizacja stoisk wystawienniczych; – udział w misjach gospodarczych, wyjazdach studyjnych, konferencjach międzynarodowych; – wsparcie promocji przedsiębiorców działających na terenie GZM w realizacji ich planów rozwojowych na rynkach międzynarodowych; – wsparcie promocji gmin GZM oraz ich potencjału inwestycyjnego na arenie międzynarodowej; – nadanie charakteru międzynarodowego konferencjom, seminariom czy warsztatom, których organizatorem lub współorganizatorem jest GZM; – umiędzynarodowienie projektów GZM poprzez rozpowszechnianie wiedzy na ich temat, tj. poprzez zgłaszanie projektów do konkursów międzynarodowych, rekomendowanie dobrych praktyk GZM poza jej granicami; – pozyskiwanie i wymiana dobrych praktyk związanych z działaniami podejmowanymi przez GZM. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost rozpoznawalności GZM na arenie międzynarodowej. • Pozyskiwanie finansowania dla projektów GZM z zagranicznych funduszy. • Współtworzenie komunikatów i raportów UE. • Wdrożenie na obszarze GZM dobrych praktyk z innych regionów świata, we współpracy z partnerami zagranicznymi. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	2 505 439 zł w latach 2018-2022: 1 105 439 zł	Środki własne	2 505 439 zł w latach 2018-2022: 1 105 439 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
23. Międzypokoleniowa Metropolia							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Opracowanie koncepcji rozwiązań dotyczących wyzwań dla miast Metropolii związanych ze starzeniem się ich mieszkańców i migracjami oraz wyzwaniem demograficznymi							
Opis działania							
<p>Projekt łączący dwa realizowane przez GZM projekty „Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom” od 2018 roku oraz projekt „Młodzi robią Metropolię” od 2020 roku. Ze względu na ewaluację obu projektów, dotychczas wypracowane rozwiązania oraz wyciągnięte wnioski, zaistniała przesłanka połączenia obu projektów wraz z połączeniem budżetów tych projektów od roku 2022 i powstanie nowego projektu „Międzypokoleniowa Metropolia”. Zmiany demograficzne prowadzą do powstania szeregu wyzwań, odmiennych dla różnych miast takich jak starzenie się społeczeństwa, kurczenie się miast czy gwałtowne rozrastanie przedmieść. GZM chce jak najlepiej łączyć, upowszechniać i promować potencjał miast i gmin tworzących związek oraz partnerów społecznych i gospodarczych w tym obszarze. Działania GZM mają na celu tworzenie miast i gmin przyjaznych starzeniu się, czyli takich w których przestrzeń i usługi projektowane są w sposób uniwersalny i odpowiadają na potrzeby wszystkich mieszkańców, tworzenie i późniejsze promowanie dobrych praktyk oraz dążenie do synergii pomiędzy miastami w zakresie wyzwań demograficznych oraz upowszechnianie idei srebrnej gospodarki. Poza bezpośrednim rozwojem usług dla starzejącego się społeczeństwa konieczne jest też uwzględnienie zróżnicowania całej ludności. Zaspokajanie potrzeb dzisiejszej generacji bez ograniczania zdolności przyszłych pokoleń. Budowanie tzw. solidarności pokoleniowej czyli ładu społecznego, kulturowego, gospodarczego, w którym poszczególne pokolenia będą uwzględniać i realizować wzajemną odpowiedzialność wobec innych w podejmowanych przez siebie działaniach.</p> <p>Urząd Metropolitalny przewiduje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – współpracę z miastami i gminami na rzecz lepszej adaptacji do zmian demograficznych; – promowanie projektowania produktów i otoczenia w taki sposób, aby mogły być one użyte przez wszystkich ludzi w możliwie szerokim zakresie; – upowszechnianie integracji społecznej poprzez adaptację dóbr i usług do osób w różnym wieku, kondycji fizycznej i możliwościach poznawczych; – promowanie innowacji społecznych oddziałujących pozytywnie na jakość życia wszystkich mieszkańców GZM podczas konferencji i innych wydarzeń specjalnych, we współpracy z partnerami społecznymi, gospodarczymi, gminami członkowskimi; – aktywny udział w wydarzeniach związanych z tematyką demografii na poziomie międzygminnym. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie diagnozy usług z zakresu tworzenia miast przyjaznych starzeniu się. • Wypracowanie proponowanych rozwiązań/rekomendacji dla poszczególnych obszarów w oparciu o trzy typy gmin: dynamiczne, stabilne i kurczące się. • Wypracowanie dokumentu diagnostycznego bazującego na przeprowadzonych warsztatach i konsultacjach z gminami, który doprowadzi do spójności w sprawach demografii i polityki społecznej. 							
Czas realizacji	2018 - 2023	Łączne nakłady finansowe	908 661 zł w latach 2018-2022: 708 661 zł	Środki własne	908 661 zł w latach 2018-2022: 708 661 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania
25. Metropolia Nauki
Priorytet PDS
Promocja związku metropolitalnego i jego obszaru
Cel działania
Wspieranie i tworzenie warunków dla rozwoju nauki na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM), uczynienia z niej jednej z wiodących branż gospodarki GZM, wpływ na zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej uczelni. Rozwój Metropolii jako ośrodka akademickiego – tj. stworzenie warunków do pobudzania kreatywności studentów, wykorzystania ich potencjału i rozwijania talentów.
Opis działania
<p>Chcąc przeciwdziałać niekorzystnym trendom demograficznym, należy przekonać młodzież mieszkającą w GZM oraz w innych częściach Polski i Europy Środkowej i Wschodniej, że warto studiować i zamieszkać w GZM. Konieczne są systemowe rozwiązania i mechanizmy, wspierające istotną grupę populacji GZM jaką jest młodzież oraz zachęcające tę grupę do związania swej przyszłości z GZM. Metropolia, jako instytucja odpowiedzialna za rozwój społeczno-gospodarczy jej obszaru, chce wspierać uczelnie w działaniach zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty edukacyjno-naukowej. Jak wynika z raportu „Studenci i uczelnie wyższe na terenie GZM” przygotowanym przez Departament Strategii i Polityki Przestrzennej Urzędu Metropolitalnego GZM w roku akademickim 2019/2020 w GZM funkcjonowało 18 uczelni wyższych oraz 6 filii (wydziałów zamiejscowych), zlokalizowanych w 7 miastach, z czego 8 to uczelnie publiczne, a 16 niepubliczne. W roku akademickim 2019/2020 w GZM studiowało 88,9 tys. studentów, co stanowiło 79,1 proc. studentów wszystkich uczelni w województwie śląskim i 7,4 proc. studentów w całym kraju. Największy udział liczby studentów w kraju w 2019 r. posiada Warszawa (18,2 proc.), następnie Kraków (10,8 proc.), Wrocław (9 proc.) i Poznań (8,5 proc.). GZM natomiast uplasowała się przed Trójmiastem (6,4 proc.), Łodzią (5,4 proc.) i Lublinem (5 proc.) Wyniki raportu pokazują również, że uczelnie zlokalizowane w GZM cieszą się popularnością przede wszystkim wśród studentów z woj. śląskiego – to aż 80 proc. studentów, a w dalszej kolejności przyjeżdżają oni z województw ościennych: małopolskiego (9,2 proc.), świętokrzyskiego (1,8 proc.) oraz opolskiego (1,7 proc.). Wiąże się to nie tylko z czasowym pobytem, ale także z szansą na chociaż stopniową poprawę sytuacji demograficznej regionu. Interesującą informacją zawartą w opracowaniu, jest również kraj pochodzenia cudzoziemców studiujących w Metropolii – pochodzili aż ze 100 krajów, z czego w ostatnich latach najwięcej z nich przyjeżdżało do GZM z Ukrainy. Największą różnorodnością w roku akademickim 2019/2020 może pochwalić się Politechnika Śląska, gdzie studenci cudzoziemcy pochodzili z 54 krajów. Studenci 50 narodowości studiowali w tym samym roku akademickim na Śląskim Uniwersytecie Medycznym. Najwięcej studentów pochodziło z Ukrainy, Izraela oraz Białorusi. Bazując na tych danych i widząc potencjał w nauce jako części gospodarczego i społecznego ekosystemu Metropolii uruchomione zostaną następujące mechanizmy wspierające i podjęte zostaną następujące działania rozwijające potencjał naukowy obszaru GZM:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki”. Wsparcie finansowe w postaci dotacji zostanie przeznaczone dla uczelni wyższych, publicznych jak i nie publicznych, w rozumieniu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2021, poz. 478), prowadzących działalność na terenie GZM. 2. Narzędzia finansowe wspierające studentów, doktorantów uczelni na obszarze GZM oraz podejmujących studia na uczelniach zlokalizowanych na obszarze Metropolii. 3. Działania informacyjne i promocyjne prezentujące GZM jako dobre miejsce do nauki na poziomie studiów wyższych i późniejszego rozwoju kariery zawodowej. 4. Wspieranie inicjatyw dotyczących rozwoju nauki i studiów na obszarze GZM. 5. Działania na rzecz bliższej współpracy pomiędzy członkami GZM a środowiskiem akademickim. 6. Wspieranie wybranych projektów badawczo-rozwojowych dotyczących obszaru działań GZM realizowanych przez uczelnie działające na jej obszarze. 7. Działania na rzecz współpracy środowisk akademickich – środowisk lokalnych – przedsiębiorców -społeczników pod nazwą „MetroLab”.

Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Uruchomienie minimum dwóch narzędzi finansowych. • Wsparcie minimum trzech wydarzeń naukowych lub dotyczących rozwoju i promocji nauki na obszarze GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	8 000 000 zł w latach 2018-2022: 4 083 792 zł	Środki własne	8 000 000 zł w latach 2018-2022: 4 083 792 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
26. Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Wdrożenie metodyki zarządzania projektami w Urzędzie Metropolitalnym wraz z dedykowaną elektroniczną platformą.							
Opis działania							
<p>Działanie polega na opracowaniu i rozwoju systemu zarządzania projektami dostosowanego do specyfiki funkcjonowania Urzędu Metropolitalnego. oraz docelowo przejścia na w pełni elektroniczne zarządzanie projektami. Wykorzystywane narzędzie informatyczne powinno w pełni odzwierciedlać organizację, jej strukturę, zasoby i zdefiniowane w niej procesy. Pozwoli wygodniej i łatwiej zarządzać wszelką działalnością projektową, zarówno w obszarze dokumentacji, zadań, jak i budżetowania, raportowania stanu ich realizacji oraz dystrybucji informacji o zadaniach bezpośrednio do wykonujących je osób. Wprowadzenie elektronicznego narzędzia pozwoli na sprawny i efektywny przepływ informacji w ramach prowadzonych projektów na poziomie zarówno operacyjnym, jak i zarządczym.</p> <p>Pierwszy etap działania zakłada budowę systemu zarządzania wraz z narzędziem do implementacji w Urzędzie Metropolitalnym. Drugi etap zakłada z kolei z rozbudowę systemu w zakresie zarządzania portfelami projektów i programami, wraz z odpowiednim przystosowaniem wykorzystywanych narzędzi.</p> <p>Aktualnie zgodnie z wypracowaną metodyką zarządzania projektami prowadzony jest monitoring realizacji działań ujętych w Programie Działań Strategicznych. Podstawowym narzędziem w procesie monitoringu są wypełniane przez kierowników projektów raporty okresowe, na podstawie których opracowywany jest raport o postępie realizacji działań przedkładany Zarządowi GZM. W pierwszym etapie raportowaniem objętych była większość działań, natomiast od stycznia 2020 r. system raportowania objął wszystkie działania realizowane w ramach Programu Działań Strategicznych.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Ujednolicenie sposobu prowadzenia projektów na poziomie operacyjnym oraz monitorowania projektów na poziomie zarządczym poprzez opracowanie systemu (metodyki) zarządzania projektami w Urzędzie Metropolitalnym • Wdrożenie elektronicznego narzędzia wspierającego zarządzanie projektami w Urzędzie Metropolitalnym.. • Efektywne prowadzenie projektów uwzględniające wykorzystanie bazy wiedzy generowanej poprzez wykorzystanie wdrożonego systemu zarządzania projektami. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	495 000 zł w latach 2018-2022: 170 000 zł	Środki własne	495 000 zł w latach 2018-2022: 170 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
27. Budowa platformy dobrych praktyk							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Promowanie i wykorzystywanie dobrych praktyk wśród gmin członkowskich GZM dla poprawy sprawności działania samorządów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań służących poprawie jakości życia mieszkańców							
Opis działania							
<p>Dobra praktyka oznacza: sprawdzone, efektywne i skuteczne rozwiązanie danej kwestii, mogące służyć jako modelowe rozwiązanie do szerszego wdrażania i replikowania w różnych instytucjach, a w przypadku samorządu w gminach i jednostkach im podległych.</p> <p>Wymiana doświadczeń i budowanie wzajemnych kontaktów wokół danej dobrej praktyki wpływa na zwiększenie efektywności i sprawności funkcjonowania samorządów lokalnych oraz na wzmocnienie współpracy pomiędzy pracownikami samorządowymi.</p> <p>Zasadność podjęcia działania wynika z potrzeby stworzenia narzędzia służącego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – międzygminnej wymianie doświadczeń dla poprawy efektywności działania i usprawnienia codziennych zadań realizowanych przez samorządy lokalne; – zapewnieniu dostępu do aktualnych informacji i rozwiązań, które są wypracowywane „na bieżąco” w odpowiedzi na potrzeby i wyzwania zarówno mieszkańców, jak i pracowników samorządowych. <p>Realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie ujednoliconego formatu, opisującego dobrą praktykę; – zebranie informacji z gmin nt. funkcjonujących tzw. dobrych praktyk oraz tematów, dla których powinny być wypracowane dobre praktyki; – organizowanie cyklicznych spotkań prezentujących dobre praktyki wg podziału na grupy tematyczne; – spotkania warsztatowe oraz eksperckie w danym zakresie tematycznym; – upowszechnianie wybranych dobrych praktyk; <p>W dalszej perspektywie, w miarę rozwoju idei wymiany dobrych praktyk, zakłada się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sięganie po doświadczenia spoza obszaru GZM, w tym doświadczenia zagraniczne; – stworzenie platformy informatycznej do upowszechniania dobrych praktyk i wymiany doświadczeń; – opracowanie publikacji nt. dobrych praktyk; – organizowanie spotkań i warsztatów służących wymianie doświadczeń z innymi metropolitami z kraju i zagranicy (opcjonalnie). 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Zainicjowanie procesu współpracy i wymiany informacji oraz budowania kontaktów pomiędzy gminami. • Pogłębienie wiedzy gmin członkowskich w danym zakresie tematycznym. • Wypracowany zestaw dobrych praktyk do dalszego upowszechniania i wykorzystania, np. w realizacji innych działań przez GZM. • Strona internetowa zawierająca zbiór dobrych praktyk z terenu GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	350 000 zł w latach 2018-2022: 150 000 zł	Środki własne	350 000 zł w latach 2018-2022: 150 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
28. Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Utworzenie i prowadzenie Metropolitalnego Obserwatorium Społeczno-Ekonomicznego pozwalającego na gromadzenie, przetwarzanie oraz analizowanie danych dotyczących obszaru metropolitalnego							
Opis działania							
<p>Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne GZM to narzędzie służące do systematycznego gromadzenia i przetwarzania danych oraz monitorowania zmian w GZM i jej gminach członkowskich zachodzących na przestrzeni lat.</p> <p>Uzasadnieniem dla wyboru działania była potrzeba dysponowania aktualnym i łatwo dostępnym źródłem danych i analiz (własną bazą wiedzy) na temat obszaru metropolitalnego, wykorzystywanych w procesie zarządzania obszarem metropolitalnym oraz w pracach poszczególnych departamentów Urzędu Metropolitalnego dla lepszego planowania rozwoju GZM i monitorowania bieżącej sytuacji w GZM.</p> <p>Realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gromadzenie danych i tworzenie baz danych, w tym przestrzennych z wykorzystaniem narzędzi GIS; – wizualizację danych i ich udostępnianie poprzez portal internetowy; – utworzenie platformy komunikacji i wymiany informacji z podmiotami zewnętrznymi i wewnątrz organizacji (InfoGZM); – wykonywanie opracowań analitycznych i diagnostycznych, w tym publikacji (np.: <i>opracowania nt. depopulacji i demografii, itp.</i>); – prace analityczne w zakresie polityki przestrzennej i ładu przestrzennego (np. wspólne zestawienie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wszystkich gmin członkowskich GZM); – prowadzenie badań tematycznych (np. nt. jakości życia na obszarze GZM w wymiarze subiektywnym (jakościowym/intuicyjnym) i obiektywnym (ilościowym/kwantyfikowalnym) z możliwością okresowego ich powtarzania w celu budowania bazy wiedzy (np. <i>Raport nt. jakości życia w GZM</i>). <p>Podstawowym narzędziem realizacji zadań w ramach Obserwatorium jest autorski portal InfoGZM, będący platformą udostępniania i wizualizacji gromadzonych danych, z wykorzystaniem takich form prezentacji jak m.in. mapy, kartogramy, wykresy, tabele, zestawienia, infografiki. Na portalu prezentowane są zarówno podstawowe informacje o GZM i jej gminach członkowskich (powierzchnia, liczba ludności, rodzaj gminy), jak i bardziej szczegółowe zagadnienia branżowe (np. z zakresu demografii, finansów publicznych, infrastruktury, środowiska, gospodarki).</p> <p>Działanie ma charakter stały oraz wymaga bieżącej aktualizacji i uzupełniania danych, a portal InfoGZM jest stale rozbudowywany i wzbogacany o nowe dane, analizy, materiały.</p>							
Rezultat/Produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Baza danych na temat GZM i jej gmin członkowskich pozwalająca na monitorowanie zmian w czasie. • Portal informacyjny: platforma upowszechniania i wizualizacji danych nt. obszarów funkcjonowania gmin członkowskich i całej GZM. • Opracowania analityczno-diagnostyczne i publikacje tematyczne. • Wpracowane autorskie narzędzia badawcze do wielokrotnego wykorzystania w przypadku powtarzalności badań (opcjonalnie). 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	800 000 zł w latach 2018-2022: 450 000 zł	Środki własne	800 000 zł w latach 2018-2022: 450 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
29. Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Opracowanie narzędzia strategiczno-planistycznego, wspierającego proces zarządzania obszarem metropolitalnym na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i wzmacniania spójności przestrzenno-funkcjonalnej gmin GZM							
Opis działania							
<p>Realizacja zadania (w skrócie zwanego Strategią Rozwoju GZM) wynika z potrzeby wyznaczenia priorytetów i kierunków rozwoju związku metropolitalnego w zakresie społeczno-gospodarczym i przestrzenno-funkcjonalnym oraz wskazania działań do realizacji w nadchodzących latach, z perspektywą do 2035 r.</p> <p>Dokument będzie miał charakter integrujący planowanie strategiczne z przestrzennym. Ze względu na swój zakres merytoryczny i proceduralny - jego opracowanie będzie złożonym i czasochłonnym procesem, wymagającym współpracy wielu interesariuszy. Główne elementy składowe dokumentu to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - część analityczno-diagnostyczna, w tym diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej GZM wraz z wyznaczeniem obszarów funkcjonalnych (na podstawie identyfikacji powiązań funkcjonalnych i sił wzajemnego oddziaływania poszczególnych gmin) oraz wnioski z diagnozy; - część strategiczna, w tym: ustalenia strategiczne wraz z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz system wdrażania i monitorowania postępów we wdrażaniu ustaleń strategicznych. <p>Pod względem operacyjnym Strategia Rozwoju GZM:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wewnątrz będzie narzędziem służącym do integrowania, inspirowania, inicjowania i koordynowania działań podejmowanych przez Urząd Metropolitalny oraz gminy członkowskie GZM. - zewnątrz będzie narzędziem służącym do komunikowania przyjętych kierunków rozwoju GZM oraz będzie podstawą do ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe, zwłaszcza w nowej perspektywie finansowej (2021 – 2027). 							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Metropolitalny dokument strategiczny wraz z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej i opracowaniami towarzyszącymi, w tym: z diagnozą sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej wraz z wyznaczonymi obszarami funkcjonalnymi. • Interdyscyplinarna baza wiedzy i informacji nt. GZM, w wymiarze: społecznym, gospodarczym, przestrzennym. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	3 000 000 zł	Środki własne	3 000 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
32. Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie dostępności sieci sprzedaży dla użytkowników na terenie GZM							
Opis działania							
<p>W związku z rozwojem kanałów zapewniających całodobową dostępność biletów (automaty biletowe, sprzedaż przez Internet, sprzedaż przez aplikacje w telefonach komórkowych), jak i zmianach w preferencjach użytkowników (np. czytanie wiadomości on-line) ciągłemu ograniczaniu ulega sieć tradycyjnych kanałów dystrybucji (kioski) z powodu ich likwidacji. Powoduje to kurczenie się dostępnej stacjonarnej sieci sprzedaży, co w przypadku użytkowników nie korzystających z kanałów mobilnych (Internet, aplikacje na komórki) może powodować rezygnację z zakupu biletu lub nawet z korzystania z usług komunikacji zbiorowej. Dlatego niezbędne jest zapobieżenie temu zjawisku poprzez rozwój kanałów sprzedaży zapewnianych bezpośrednio przez GZM/ZTM.</p> <p>Obecnie na terenie 24 gmin GZM funkcjonuje 109 automatów biletowych, zakupionych w ramach projektu ŚKUP. Ponadto funkcjonuje 14 urządzeń zakupionych bezpośrednio przez miasto Sosnowiec. Automaty umożliwiają całodobową sprzedaż biletów papierowych i elektronicznych, zasilenie środków na karcie ŚKUP, jak i pozyskanie karty ŚKUP na okaziciela. Możliwa jest zapłata zarówno gotówką (monety i banknoty), jak i kartą płatniczą oraz środkami z karty ŚKUP. Na terenie pozostałych 17 gmin nie ma obecnie automatów biletowych.</p> <p>Uwzględniając powyższe planuje się zakup 43 nowoczesnych stacjonarnych automatów biletowych, zapewniających oprócz funkcjonalności realizowanych przez obecnie funkcjonujące automaty ŚKUP również zapłatę z użyciem nowoczesnych form płatności (Blik), jak również wyświetlanie na dodatkowym ekranie informacji pasażerskiej (dla lokalizacji, w których nie zainstalowano wyświetlaczy SDIP). Automaty zostaną zlokalizowane po 1 sztuce w każdej z gmin Metropolii, ponadto zakłada się posadowienie po jednym urządzeniu na lotnisku Katowice Pyrzowice oraz przed siedzibą GZM. Dodatkowo w zamówieniu zostaną uwzględnione plany gmin GZM zakupu automatów biletowych, w tym w ramach realizowanych przez gminy projektów ze środków unijnych.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie sieci stacjonarnych automatów biletowych o co najmniej 43 nowe urządzenia. • Zwiększenie dostępności sieci sprzedaży w gminach GZM poprzez zapewnienie w każdej gminie GZM automatu biletowego. 							
Czas realizacji	2019 - 2030	Łączne nakłady finansowe	16 553 000 zł w latach 2018-2022: 6 961 000 zł	Środki własne	16 553 000 zł w latach 2018-2022: 6 961 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
33. Solarne automaty biletowe							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie dostępności sieci sprzedaży dla użytkowników na terenie Metropolii							
Opis działania							
<p>Planowane jest pilotażowe uruchomienie 10 sztuk solarnych automatów biletowych, umożliwiających sprzedaż biletów papierowych i przyjmowanie opłat gotówką oraz kartą płatniczą. Zaletą urządzeń, oprócz ich niższego kosztu pozyskania, jest brak potrzeby zapewnienia zewnętrznego zasilania urządzeń, dzięki czemu prostsze jest ich posadowienie, jak i relokacja do innej lokalizacji.</p> <p>Celem pilotażu, którego zakładany okres trwania wyniesie 12 miesięcy, będzie weryfikacja przydatności tego typu urządzeń do obsługi sprzedaży biletów dla pasażerów, jak również działania urządzeń w różnych warunkach pogodowych, w tym przy słabym nasłonecznieniu. Ponadto urządzenia poprzez ich umiejscowienie w planowanych lokalizacjach stacjonarnych automatów biletowych pozwolą wstępnie zweryfikować zapotrzebowanie na docelowe automaty w planowanych lokalizacjach, w szczególności w mniejszych gminach.</p> <p>Dodatkowo w okresie 12-miesięcznego pilotażu planuje się jego rozszerzenie o solarny automat biletowy z ekranem dotykowym, umożliwiający sprzedaż pełnej gamy biletów krótko i średniookresowych oraz grupowych, jak i rozszerzającego możliwe formy płatności o BLIK.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie sieci sprzedaży przez automaty o gminy GZM, w których dotychczas brak tego typu urządzeń. • Weryfikacja przydatności automatów solarnych jako elementu sieci sprzedaży. 							
Czas realizacji	2020 - 2022	Łączne nakłady finansowe	250 000 zł	Środki własne	250 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
34. Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Pozyskiwanie bieżącej informacji o napełnieniach linii ZTM							
Opis działania							
<p>Obecnie ZTM pozyskuje informacje o napełnieniach linii z badań napełnień wykonywanych przez osoby wykonujące pomiary. Wadą tych danych jest to, że dają dane punktowe/wybiórcze, obejmujące tylko dzień objęty badaniem. Zebranie pełnych danych o potokach pasażerskich tą metodą jest bardzo czasochłonne, gdyż musi odbywać się w czasie rzeczywistym, angażuje sporą grupę ankierów, a co więcej wymaga poświęcenia dodatkowego czasu na wprowadzenie zgromadzonych danych do arkusza w formie elektronicznej umożliwiającego sporządzenie na ich podstawie niezbędnych analiz. Ponadto ze względu na koszty tych badań linie są badane zazwyczaj co 2 lata, co powoduje, że brak jest bieżących danych o napełnieniach linii. W związku z powyższym wskazane jest rozpoczęcie działań zmierzających do uruchomienia w pojazdach ZTM-u systemu automatycznego zliczania pasażerów. W tym celu niezbędne jest wyposażenie pojazdów operatorów w niezbędną infrastrukturę, w tym bramki liczące oraz pozyskanie przez GZM/ZTM oprogramowania umożliwiającego zbieranie, obróbkę i prezentację tych danych.</p> <p>Niektóre pojazdy operatorów są już wyposażone w bramki liczące. Dlatego w pierwszym etapie (do roku 2022) planuje się zweryfikowanie możliwości wykorzystania tej infrastruktury do tego celu wraz z doposażeniem jej w niezbędne elementy umożliwiające pozyskiwanie danych o liczbie osób wsiadających i wysiadających na poszczególnych przystankach. Równoległe planuje się pozyskanie oprogramowania umożliwiającego zbieranie, obróbkę i prezentację tych danych, po wcześniejszym przetestowaniu istniejących na rynku rozwiązań w tym zakresie. Oprogramowanie powinno być gotowe do obsługi wszystkich pojazdów ZTM, natomiast w pierwszym etapie zakłada się pozyskiwanie danych z urządzeń już zamontowanych w pojazdach operatorów, po ich doposażeniu w niezbędne elementy.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> Oprogramowanie umożliwiające zbieranie, obróbkę i prezentację danych o napełnieniach w pojazdach ZTM. Doposażenie pojazdów realizujących przewozy na zlecenie ZTM w elementy umożliwiające wykorzystanie bramek liczących zamontowanych w tych pojazdach. 							
Czas realizacji	2020 - 2024	Łączne nakłady finansowe	3 100 000 zł* w latach 2018-2022: 1 000 000 zł	Środki własne	3 100 000 zł* w latach 2018-2022: 1 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

*Nakłady finansowe na wydatki majątkowe (etap wdrożenia, bez późniejszych kosztów utrzymania)

Numer i nazwa działania							
35. Smart Metropolia							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Promowanie świadczenia usług wspierających zarządzanie miastami z wykorzystaniem najnowocześniejszych technologii z dziedzin Smart City. Współorganizowanie procesów gromadzenia danych i zarządzania informacją w ramach polityki inteligentnych i przyjaznych miast dla obywateli.							
Opis działania							
<p>Zmieniająca się rzeczywistość i związane z nią wyzwania motywują miasta do poszukiwania nowych sposobów działania. Konieczność przystosowania miast i Metropolii do zmieniających się uwarunkowań skłania do przyjmowania nowych zadań, określania także nowych sposobów ich realizacji. W rezultacie takiego podejścia rola miasta i osób nimi zarządzających ewoluje od tradycyjnego skupienia się na zapewnianiu podstawowych potrzeb mieszkańców (takich jak zarządzanie usługami publicznymi—dostęp do infrastruktury, edukacji czy mieszkalnictwa) do działalności w wielu obszarach, w tym w zakresie czynności organizacyjnych, moderujących pewne procesy, czy wspierających przepływ wiedzy. Połączenie faktu powyższych wyzwań z dynamicznym rozwojem nowych technologii doprowadziło do powstania modelu zarządzania miastem i metropolią nazywanego smart city/metropolia (miasto inteligentne, inteligentna metropolia). Termin smart city/metropolia może być definiowany na wiele sposobów –w zależności od kontekstu. W większości przypadków jest utożsamiany z miastem realizującym strategię rozwoju stawiającą na kreatywność, otwartość na innowacje i elastyczność działań, czyli umiejętność szybkiego dostosowywania się do uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych. Taki model zarządzania wspomaga tworzenie miasta zrównoważonego i metropolii zrównoważonej, lepiej zintegrowanej w swoim działaniu, sprawnej, a także takiej, która wywiera możliwie jak najmniejszy negatywny wpływ na środowisko. Zakłada się zatem wykorzystywanie nowatorskich rozwiązań w zakresie opracowania i wykorzystywania systemów szybkiego reagowania kryzysowego, komunikacji z mieszkańcami itp. Inteligentna Metropolia to miasta rządzone w mądry sposób, rozsądnie dobierające i wdrażające nowe technologie służące zwiększeniu sprawności świadczonych usług. Dążenie do rozwoju miast w kierunku Smart jest optymalnym rozwiązaniem dla GZM. W rezultacie wdrażanych działań osiąga się poprawę jakości życia, bezpieczeństwa mieszkańców, ich zasobności przy zachowaniu ochrony zasobów naturalnych.</p> <p>Smart Metropolia obejmuje działania/projekty mające na celu wdrażanie w samorządzie lokalnym rozwiązań inteligentnych, m.in. w zakresie elektronicznej administracji i zarządzania oraz koordynacji procesów wraz z stymulowaniem i uczestniczeniem we wdrażaniu polityk Smart City w Gminach GZM a także współorganizowanie procesów gromadzenia danych i zarządzania informacją w ramach polityki inteligentnych i przyjaznych miast dla obywateli. Smart Metropolia to idea obejmująca inteligentne i innowacyjne działania służące zarówno poprawie jakości życia mieszkańców, zwiększeniu ich świadomości i partycypacji, stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gmin członkowskich GZM we wszystkich obszarach ich funkcjonowania oraz podniesieniu efektywności wykorzystywania dostępnych zasobów (wykorzystując na ogół nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne). Jej istotą jest efektywne i inteligentne zarządzanie przestrzenią miejską oraz zasobami naturalnymi i ich wykorzystywaniem, zaangażowanie i wykorzystanie potencjału inicjatyw obywatelskich oraz wykorzystanie technologii i gromadzonych danych wraz z potencjałem ludnościowym oraz gospodarczym regionu.</p> <p>Projekty dotyczące Smart Metropolii nie są ograniczone tematycznie oraz zakresowo, jednakże najczęściej ukierunkowane są na zrównoważony rozwój gospodarczy (w tym efektywne zarządzanie w obszarze infrastruktury miejskiej - np. energetyki, transportu, nowoczesnych środków komunikacji), zagospodarowanie przestrzenne, komunikację i sprawy społeczne z nakierowaniem na nowoczesne technologie.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Wdrożenie projektów z dziedziny Smart City w Gminach GZM • Promocja idei Smart City • Usprawnienie procesów zarządczych w Gminach GZM 							
Czas realizacji	2020 - 2024	Łączne nakłady finansowe	1 596 264 zł w latach 2018-2022: 788 264 zł	Środki własne	1 596 264 zł w latach 2018-2022: 788 264 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
36. Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona Metropolia							
Cel działania							
Wspieranie działań związanych z budowaniem zielonej Metropolii ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia niskiej emisji.							
Opis działania							
<p>Program działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji realizowany w edycjach rocznych, polegający na wsparciu inicjatyw gmin członkowskich poprzez udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych gmin członkowskich Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii związanych z ograniczaniem niskiej emisji, w szczególności na inwestycje związane z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budową i przebudową infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych w tym modernizacją istniejących systemów grzewczych z wykorzystaniem gazu ziemnego z sieci jako materiału opałowego; 2) modernizacją energetyczną (poprawa efektywności energetycznej, w tym budowa instalacji OZE) budynków i/lub lokali stanowiących własność bądź znajdujących się w innej formie władania gminy, związanych z realizacją jej zadań własnych lub budowa takich budynków/budowli, jeżeli spełniają one wysokie standardy w zakresie niskiej emisji; 3) likwidacją „niskiej emisji” poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) wymianą/modernizacją węglowych indywidualnych źródeł ciepła, b) podłączaniem budynków do sieciowych nośników ciepła, w nieruchomościach stanowiących własność bądź znajdujących się w innej formie władania gminy, związanych z realizacją jej zadań własnych; 4) budową, przebudową liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego (np. zintegrowane węzły przesiadkowe, drogi rowerowe, infrastruktura przystankowa i towarzysząca, parkingi Park&Ride i Bike&Ride, buspasy, drogi przeznaczone wyłącznie dla komunikacji zbiorowej), a także dokumentacja projektowa; 5) wdrażaniem inteligentnych systemów transportowych (ITS); 6) zakupem niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego; 7) poprawą efektywności energetycznej oświetlenia; 8) zakupem systemów monitorowania niskiej emisji; 9) budową i modernizacją infrastruktury ruchu pieszego w celu poprawy jakości i bezpieczeństwa ruchu pieszych; 10) budową infrastruktury doładowującej pojazdy elektryczne; 11) modernizacją systemów grzewczych w indywidualnych gospodarstwach domowych (wymiana źródeł ciepła), montaż instalacji odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne lub panele fotowoltaiczne lub pompy ciepła) realizowane przez Gminę w formule projektu parasolowego, grantowego (poprzez dofinansowanie wkładu własnego w projektach z udziałem środków zewnętrznych) i/lub udzielanych mieszkańcom w ramach miejskich programów ochrony powietrza; 12) ochroną czystego powietrza 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Udzielenie dotacji celowej gminom członkowskim GZM. • Ograniczenie niskiej emisji na obszarze GZM. 							
Czas realizacji	2020 - 2022	Łączne nakłady finansowe	132 572 948 zł	Środki własne	132 572 948 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
37. Metropolitalne Centrum Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Spójna i kompleksowa prezentacja potencjału gospodarczego i inwestycyjnego Metropolii GZM. Wymiana dobrych praktyk, rozwijanie i umacnianie współpracy miast i gmin członkowskich oraz partnerów społeczno-gospodarczych							
Opis działania							
<p>Chcąc jak najlepiej wykorzystać potencjał gospodarczy i społeczny miast i gmin tworzących GZM podjęte zostaną działania na rzecz umacniania pozycji Metropolii na gospodarczej mapie Polski i Europy. Celem działania jest pokazanie, że GZM jest dobrym miejscem wyboru dla rozwoju biznesu, zamieszkania oraz rozwijania kariery zawodowej.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia realizowane będą różnego typu inicjatywy, w tym np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metropolitalna Akademia Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości; • Utworzenie platformy z ofertami inwestycyjnymi Metropolii GZM; • Elektroniczny biuletyn ekonomiczny Metropolii GZM – wydawany raz na kwartał, prezentujący trendy i zjawiska zachodzące w gospodarce i nauce na obszarze GZM; • Prezentacja osiągnięć, potencjału społecznego i gospodarczego obszaru GZM w wydarzeniach gospodarczych o zasięgu regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym, w tym udział w imprezach targowych dotyczących możliwości inwestycyjnych. • Inne działania zmierzające do umacniania i wspierania gospodarki, innowacyjności oraz przedsiębiorczości na obszarze GZM. <p>Projekt horyzontalnie powiązany z działaniami:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Metropolia Nauki” w zakresie prezentacji obszaru GZM jako silnego ośrodka naukowego i akademickiego, oraz miejsca do rozwijania kariery zawodowej. 2. „Międzypokoleniowa Metropolia” w zakresie obszarów i branż gospodarczych tzw. srebrnej gospodarki. 3. „Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych” w zakresie innowacyjności. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie platformy prezentującej oferty inwestycyjne Metropolii GZM. • Działania adresowane do miast i gmin GZM polegające na umacnianiu sieci współpracy i osiągnięciu efektu synergii. • Udział merytoryczny GZM w wydarzeniach o charakterze gospodarczym o zasięgu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. • Promocja inwestycyjna GZM. 							
Czas realizacji	2021 - 2024	Łączne nakłady finansowe	5 000 000 zł w latach 2018-2022: 2 000 000 zł	Środki własne	5 000 000 zł w latach 2018-2022: 2 000 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
39. ASSURED-UAM							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Współpraca projektowa w ramach konsorcjum międzynarodowego ASSURED-UAM							
Opis działania							
<p><i>Acceptance, Safety and Sustainability Recommendations for Efficient Deployment of UAM</i> - ASSURED-UAM (umowa grantowa nr: 101006696) to inicjatywa międzynarodowa mająca za zadanie określenie scenariuszy rozwoju dla bezzałogowego lotnictwa w miastach, zdefiniowanie i zebranie wymagań technicznych i organizacyjnych, a w dalszym etapie – wdrażanie usług testowych i przygotowanie przestrzeni miejskiej do wykorzystania dronów.</p> <p>W ramach Projektu Metropolia GZM współpracuje z 6 partnerami europejskimi, a także prowadzi jednemu z działań projektowych <i>City projects support</i>.</p> <p>Zakres projektu obejmuje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozbudowę i implementację najlepszych praktyk dla dronów w temacie lotnictwa, rekomendacje i rozwiązania organizacyjne w zakresie usług Urban Air Mobility (mobilność miejska w powietrzu). – zapewnienie szerokiego i kompleksowego wsparcia organizacyjnego i legislacyjnego dla władz, legislatorów oraz organizacji zajmujących się przemysłem miejskim. Odpowiedź na cele ujęte w pakiecie European Green Deal (pakiet Europejski Zielony Ład) - rozwój transportu neutralnego dla klimatu, do roku 2050. <p>Działanie WP5 <i>City projects support</i>, któremu prowadzi GZM obejmuje m.in. weryfikację scenariuszy wdrożeniowych i rekomendacji dla wprowadzania dronów do przestrzeni miejskiej w Bari, Porto, GZM - w warunkach rzeczywistych, zgodnych z potrzebami aglomeracji, z uwzględnieniem bezpieczeństwa, akceptacji społecznej oraz zrównoważonego rozwoju. Ponadto wspólnym zadaniem miast będzie przeprowadzenie analiz rynkowych oraz wykonalności uruchomienia operacji/usług realizowanych za pomocą dronów w niedalekiej przyszłości (2-3 lata).</p> <p>Projekt ASSURED-UAM z uwagi na komplementarność zagadnień oraz działań prowadzonych na rzecz rozwoju miejskiej mobilności powietrznej (UAM) czerpie z zasobów, a także rozwija kolejne projekty międzynarodowe w zakresie UAM, których GZM jest partnerem, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Projekt HARMONY Holistic Approach for Providing Spatial & Transport Planning Tools and Evidence to Metropolitan and Regional Authorities to Lead a Sustainable Transition to a New Mobility Era (umowa grantowa nr: 815269). – Inicjatywa współpracy miast europejskich UIC2 Urban Air Mobility Initiative Cities Community. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw rekomendacji w postaci bazy wiedzy i poradnika dla wdrażania bezzałogowych statków powietrznych w przestrzeni powietrznej miast i terenów zurbanizowanych bez uszczerbku dla akceptacji społecznej, bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju. Dokumentacja wydana w 8 językach. • Know-how i wiedza techniczna, a także dobre praktyki i relacje z partnerami do dalszego rozwoju, w tym przy udziale finansowym środków KE HORYZONT EUROPA. • Dzięki udziale w projekcie oraz wspierającym go inicjatywom międzynarodowym GZM pracuje na rzecz zyskania pozycji miejsca pierwszego wyboru dla rozwoju technologii i usług bezzałogowych statków powietrznych w Polsce. 							
Czas realizacji	2021 - 2023	Łączne nakłady finansowe	478 143 zł w latach 2018-2022: 449 285 zł	Środki własne	-	Środki zewnętrzne	478 143 zł w latach 2018-2022: 449 285 zł

Numer i nazwa działania							
40. Rozwój obsługi linii autobusowych łączących główne miasta należące do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Celem projektu jest uruchomienie linii autobusowych zgodnie z opracowaniem pn. „Optymalizacja sieci połączeń PTZ na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii”. Ponadto założeniem projektu jest zapewnienie bezpośrednich połączeń do głównych ośrodków Metropolii, zapewnienie szybkich połączeń autobusowych, tam gdzie nie ma połączeń kolejowych, wpłynięcie na większą gotowość mieszkańców do rezygnacji z transportu osobistego na rzecz transportu zbiorowego, zmniejszenie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko naturalne i zmniejszenie kongestii.							
Opis działania							
Na potrzebę realizacji projektu „Linie Metropolitalne” wdrożone zostanie opracowanie pn. „Optymalizacja sieci połączeń PTZ na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii”. W wyniku realizacji projektu siatka połączeń autobusowych zostanie dostosowana do potrzeb mieszkańców. Ponadto założeniem projektu jest, aby linie metropolitalne zastępowały połączenia kolejowe w miejscach, gdzie nie ma odpowiedniej infrastruktury lub gdzie występują problemy z przepustowością.							
Rezultat/produkt							
Dostosowanie siatki połączeń do aktualnych potrzeb transportowych mieszkańców, integrując oraz poprawiając dostępność obszarów Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.							
Czas realizacji	2020 - 2031	Łączne nakłady finansowe	2 090 473 689 zł w latach 2018-2022: 208 535 689 zł	Środki własne	2 090 473 689 zł w latach 2018-2022: 208 535 689 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
41. Dostawa i budowa wiat przystankowych i gablot reklamowych							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Dostawa i montaż wiat przystankowych na przystankach komunikacyjnych na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Opis działania							
<p>Projekt dotyczy dostawy i budowy w ciągu 24 miesięcy do 400 wiat przystankowych wraz z gablotami reklamowymi (montowanymi opcjonalnie w zależności od zlecenia Zamawiającego), na terenie 8 gmin należących do GZM - Bieruń, Bojszowy, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Knurów, Pyskowice, Sosnowiec, Tychy. Wśród wymienionych gmin 5 z nich przekazały do GZM zadanie publiczne polegające na budowie i przebudowie wiat (Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Knurów, Sosnowiec, Tychy). Postępowanie w imieniu gmin, które przekazały zadanie organizuje ZTM i występuje dla nich w roli Zamawiającego. Przewiduje się posadowienie do 379 wiat przystankowych dla 5 gmin oraz gmin, które dopiero prześlą zadania publiczne do ZTM (Ruda Śląska, Bytom). 21 wiat przystankowych będzie montowane w 3 gminach, które nie przekazały zadania publicznego (Bieruń - 14, Bojszowy - 4, Pyskowice - 3). Dla tych gmin, na mocy zawartego porozumienia, ZTM jest organizatorem postępowania – gminy te oraz ZTM są osobnymi Zamawiającymi tzn. same zawierają umowę ramową. Projekt opiera się na umowie ramowej, gdzie szacowana ilość 400 wiat przystankowych stanowi jej górną granicę, Do umowy ramowej zostaną zawarte umowy wykonawcze, które będą ostatecznie decydowały o ilości i typie montowanych wiat przystankowych i gablot reklamowych.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Dostawa i budowa do 400 wiat przystankowych na przystankach komunikacyjnych. • Poprawa pozycji ZTM na rynku reklamy outdoorowej (realizacja w ramach innego postępowania). • Polepszenie wizerunku ZTM wśród podróżujących (realizacja w ramach innego postępowania). • Polepszenie jakości standardu obsługi podróżujących. 							
Czas realizacji	2021 - 2022	Łączne nakłady finansowe	2 594 285 zł	Środki własne	2 594 285 zł	Środki zewnętrzne	-

Nazwa działania
42. Otwarta Metropolia - budowanie sieci współpracy z interesariuszami
Priorytet PDS
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego
Cel działania
Wzmacnianie potencjału Metropolii GZM w zakresie współpracy z otoczeniem zewnętrznym i rozwoju instytucjonalnego
Opis działania
<p>Cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Podniesienie jakości pracy Urzędu Metropolitalnego poprzez wypracowanie narzędzi wspierających realizację zadań w Metropolii GZM, a także rekomendacji w zakresie współpracy; – Zainicjowanie dyskursu publicznego na temat rozwoju miast wspólnie z gminami i ich mieszkańcami poprzez próbę stworzenia koncepcji laboratoriów rozwoju miast GZM. <p>Metropolia GZM realizuje swoje zadania w środowisku wielopoziomowego zarządzania. Interesariuszami Metropolii są przede wszystkim jej miasta członkowskie, a pośrednio mieszkańcy tych miast. Do grona interesariuszy zaliczają się także uczelnie wyższe, podmioty gospodarcze, społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, media. W ramach projektu Otwarta Metropolia planuje się przeprowadzić diagnozę niemal 4 letniej działalności operacyjnej Metropolii w celu zebrania dobrych i złych praktyk w zakresie współpracy z otoczeniem zewnętrznym – w szczególności z gminami GZM. Przeprowadzona diagnoza ma być punktem wyjścia do pracy nad narzędziami wspierającymi współpracę z otoczeniem zewnętrznym i zarządzanie projektami w Metropolii. Zadanie obejmie także działania upowszechniające wśród mieszkańców wiedzę na temat funkcjonowania Metropolii.</p> <p>Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, jako pierwsza instytucja tego typu w Polsce, przeciera szlaki w obszarze realizacji zadań o charakterze ponadgminnym z wykorzystaniem nowej formy współpracy jakim jest struktura metropolitalna. Metropolia jest także organizacją o orientacji projektowej, która obok reżimu funkcjonowania administracji publicznej, pełni rolę agendy rozwojowej dla 41 gmin członkowskich. Myśląc o integracji dla miejskich wątków w obrębie działania Metropolii należy pamiętać o ich wzajemnym przenikaniu się, zależnościach pomiędzy nimi i niezwykle mocnym odniesieniu do – tej najwrażliwszej tkanki w miastach – tkanki społecznej, która tworząc miasta Metropolii, powinna być sprzymierzeńcem procesu tworzenia rozwiązań na różnym poziomie lokalności.</p> <p>Metropolia GZM – jako młoda organizacja chce i powinna opierać swoje działania o wartości takie jak: bezinteresowność, rzetelność, obiektywizm, otwartość – przejawiającą się w przejrzystym sposobie działania i prawdomówności oraz przywództwo przejawiające się w odpowiedzialnym traktowaniu i wazieniu wszystkich wartości oraz aktywnym ich promowaniu, przez osoby sprawujące najwyższe funkcje w danej jednostce. Wartości te odzwierciedlają nowoczesne podejście do roli administracji publicznej w społeczeństwie – ukierunkowanej na wartość publiczną, której gwarantem jest uznanie służebnej roli zarządzania publicznego wobec społeczeństwa, jak również orientacja na demokrację oraz współpracę obywateli w zarządzaniu publicznym.</p> <p>Wartości te dają Metropolii – jako konglomeratowi 41 gmin – dobry punkt odniesienia dla swojej roli i misji, są także mandatem dla włączania mieszkańców w dyskurs o rozwoju miast oraz istocie współpracy, budującej poczucie przynależności. Przynależność jest bowiem wartością istotną dla wspólnot w ogólności, a konstytutywną w ich budowaniu.</p> <p>Na zadanie złożą się między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Praca diagnostyczna – analiza stanu aktualnego – próba zestawienia potencjału w szczególności w zakresie współpracy Urzędu Metropolitalnego z gminami GZM, typologia współpracy, zestawienie i opis funkcjonujących modeli współpracy i rekomendacje dla ich rozwoju. Działanie realizowane będzie poprzez obserwację uczestniczącą (obserwację w procesie – w warunkach realizowanej współpracy, aktywne warsztaty w zakresie stosowanych modeli i narzędzi współpracy z otoczeniem zewnętrznym, narzędzia badawcze – takie jak ankiety, wywiady. Analizę sukcesów i porażek w zakresie współpracy. – Praca nad stworzeniem narzędzi wewnętrznego zarządzania współpracą z otoczeniem zewnętrznym – w tym w szczególności z gminami GZM w departamentach merytorycznych Urzędu Metropolitalnego oraz stworzeniem rekomendacji, które będą dostępne dla urzędników Urzędu, którzy w ramach swoich obowiązków współpracują z otoczeniem zewnętrznym. Działanie realizowane będzie poprzez spotkania zespołu roboczego

wewnątrz Urzędu Metropolitalnego, w oparciu o pracę diagnostyczną, a także analizę sukcesów i porażek - złych i dobrych praktyk w zakresie współpracy z otoczeniem zewnętrznym.

- Praca nad stworzeniem narzędzi ewaluacji współpracy z otoczeniem zewnętrznym i dążenie do jej standaryzacji. Działanie realizowane będzie poprzez aktywną współpracę zespołu roboczego, z ewentualnym wsparciem ewaluatora – eksperta w zakresie facylitacji i ewaluacji procesów.
- Praca nad koncepcją miejskich laboratoriów współpracy, których mecenasem będzie Metropolia GZM, a ich model funkcjonowania będzie oparty o współpracę poczwórnej helisy, tj. o koncepcję współpracy pomiędzy administracją, nauką, biznesem i społeczeństwem obywatelskim. Działanie realizowane będzie poprzez współpracę z ekspertami, z jednostkami mającymi doświadczenie w organizowaniu i tworzeniu miejskich laboratoriów, wizyty studyjne i aktywne warsztaty.

Przewiduje się prace zespołu roboczego, składającego się z pracowników wybranych departamentów, a także współpracę z podmiotami zewnętrznymi, które mają doświadczenie w kreowaniu narzędzi wspierających współpracę międzysektorową. Na potrzeby zadania przewiduje się zaangażowanie wsparcia eksperckiego – zewnętrznego facylitatora / ewaluatora działań oraz wsparcia eksperckiego w zakresie tworzenia narzędzi współpracy międzysektorowej – w formie miejskich laboratoriów (MetroLabów).

Rezultat/produkt

- Diagnoza potencjału GZM w oparciu o dotychczasowe modele współpracy i próba ich klasyfikacji, a także ewentualnego rozwoju.
- Narzędzia wspierające współpracę w sieci GZM, w tym m.in. stworzenie interaktywnej mapy interesariuszy Metropolii GZM, zbiór dobrych i złych praktyk w obszarze współpracy z otoczeniem zewnętrznym i zarządzania projektami w GZM.
- Koncepcja narzędzi współpracy z szerszym środowiskiem społecznym - tj. laboratoriów rozwoju miast GZM, wzorowanych na MetroLabach – będących platformami wspierającymi współpracę międzysektorową.

Czas realizacji	2022 - 2024	Łączne nakłady finansowe	900 000 zł w latach 2018-2022: 500 000 zł	Środki własne	900 000 zł w latach 2018-2022: 500 000 zł	Środki zewnętrzne	–
------------------------	-------------	---------------------------------	---	----------------------	---	--------------------------	---

Numer i nazwa działania							
43. Gospodarka obiegu zamkniętego na obszarze GZM, w tym projekt CIRCULAR FOAM							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia; promocja związku metropolitalnego i jego obszaru							
Cel działania							
Działania wspierające gminy GZM oraz innych interesariuszy rynku w budowaniu obiegów zamkniętych dla recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów, w szczególności w zakresie bioodpadów i komunalnych osadów ściekowych							
Opis działania							
<p>Zgodnie z pakietem dyrektyw środowiskowych UE operatorzy gospodarki odpadami komunalnymi, czyli miasta i gminy mają do osiągnięcia ambitne cele. Jednym z największych wyzwań jest osiągnięcie do 2035 roku 65% poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych oraz ograniczenie masy odpadów komunalnych poddawanych składowaniu do nie więcej niż 10% masy odpadów wytworzonych.</p> <p>W systemie gospodarki odpadami komunalnymi zidentyfikowano istotną lukę administracyjną dotyczącą sieciowania współpracy zainteresowanych interesariuszy rynku na poziomie regionalnym w celu budowania obiegów zamkniętych służących ponownemu wykorzystaniu w gospodarce odpadami (w szczególności odpadami komunalnymi).</p> <p>W celu przezwyciężenia istniejących barier w rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym na obszarze GZM Urząd Metropolitalny zamierza zrealizować projekty ogólnie metropolitalne.</p> <p>W tym celu także zamierza się utworzyć Regionalne Centrum Kompetencji do spraw gospodarki o obiegu zamkniętym - "Silesian Hub for Circularity (SH4C)", którego celem będzie:</p> <p>przezwyciężenie tzw. błędnego koła jakie w chwili obecnej występuje w zakresie selektywnego zbierania i zagospodarowania odpadów kuchennych ulegających biodegradacji,</p> <p>skoordynowanie skali przedsięwzięcia (uczestniczących w nim partnerów), tak aby było ono uzasadnione organizacyjnie, technicznie, ekonomicznie i przede wszystkim środowiskowo (im większa i nowocześniejsza instalacja tym możliwe do wdrożenia lepsze rozwiązania),</p> <p>zapewnienie takich mechanizmów koordynacji, które będą gwarantować powtarzalność projektu wśród zainteresowanych podmiotów (gmin i ich stowarzyszeń).</p> <p>Centrum będzie w przyszłości za pomocą wypracowanych uniwersalnych mechanizmów zarządzania oraz powołanej współpracy różnych podmiotów rynku gospodarki odpadami komunalnymi porządkować tą gospodarkę w obszarze pozostałych selektywnie zbieranych frakcji odpadów.</p> <p>Ponadto GZM będzie wspierać gminy członkowskie poprzez szereg działań, takich jak: analiza problemów, wypracowywanie rekomendacji w konkretnych obszarach, wyszukiwanie i prezentacja dobrych praktyk, organizacja szkoleń, warsztatów, itp.</p> <p>Powyższe działania są wsparciem działań gmin w dążeniu do racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi i komunalnymi osadami ściekowymi.</p> <p>W wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o odpadach (Dz. U. z 2021r. poz. 1648) do systemu gospodarki odpadami w Polsce został włączony związek metropolitalny w województwie śląskim i jeżeli będzie taka wola ze strony gmin, może pełnić także rolę organizatora gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> Realizacja projektu sieciującego: Horyzont 2020 CIRCULAR FOAM; Przygotowanie i w przypadku uzyskania dofinansowania realizacja projektu dotyczącego gospodarki obiegu zamkniętego dla odpadów kuchennych ulegających biodegradacji; Utworzenie w ramach struktury Urzędu Metropolitalnego zespołu sieciującego współpracę wszystkich interesariuszy dla budowy obiegów zamkniętych różnych rodzajów odpadów "Silesian Hub for Circularity (SH4C)"; Wypracowanie modelu realizacji instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych wpisującej się w gospodarkę obiegu zamkniętego. Wspieranie gmin GZM w dążeniu do osiągnięcia poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych oraz prawidłowego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych poprzez prezentację dobrych praktyk, warsztaty, szkolenia, konferencje, itp. 							
Czas realizacji	2022 - 2027	Łączne nakłady finansowe	1 693 109 zł w latach 2018-2022: 1 113 301 zł	Środki własne	870 000 zł	Środki zewnętrzne	823 109 zł w latach 2018-2022: 243 301 zł

Numer i nazwa działania							
11. Integracja organizatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zintegrowanie i konsolidowanie działań dotychczasowych operatorów publicznego transportu zbiorowego na terenie GZM. Usprawnienie zarządzania systemem publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego.							
Opis wykonanego zakresu							
<p>W listopadzie 2017 roku Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii postanowiło zastąpić od 2019 roku KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry przez Zarząd Transportu Metropolitalnego. Pierwszy etap integracji wynika z podjętej w 2018 roku przez Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii uchwały dotyczącej przekazania zadań własnych, których przejęcie zostało poprzedzone zleconą firmie zewnętrznej analizą due diligence organizatorów przekazujących zadania. Na podstawie uchwał podjętych przez ww. organizatorów oraz GZM, od dnia 1 stycznia 2019 roku Zarząd Transportu Metropolitalnego przejął zadania, prawa i obowiązki obecnych organizatorów publicznego transportu zbiorowego: KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry, a tym samym podmiot ten stał się organizatorem publicznego transportu zbiorowego na obszarze metropolii. Dzięki integracji dotychczas rozproszonych i nieraz zdublowanych działań nowy podmiot może prowadzić działania zmierzające do ciągłej optymalizacji procesów zarządzania systemem publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego, co powinno pozytywnie wpłynąć na zmniejszenie kosztów operacyjnych zarządzania systemem (np. zrezygnowano z wynajmu pomieszczeń w byłej siedzibie MZK w Tychach). Integralną część niniejszego działania stanowiły kampanie marketingowe i promocyjne, pokazujące zalety korzystania z różnych form poruszania się po metropolii.</p> <p>Przejęcie zadań od trzech organizatorów wymaga ujednoczenia nie tylko taryfy, ale również rozwiązań funkcjonujących u każdego z nich. Zakres dotyczący wyposażenia pojazdów PKM Tychy oraz TLT Tychy w nowoczesne urządzenia do poboru opłat, jak również zakup stacjonarnych automatów biletowych jest realizowany w ramach odrębnych działań, wskazanych w aktualnym WPF-ie oraz Programie działań strategicznych.</p> <p>Integracja organizatorów w jeden spójny podmiot została zrealizowana w zakresie formalnym w okresie do 1 stycznia 2019r., natomiast proces integracji został zakończony przyjęciem nowego regulaminu organizacyjnego ZTM, co nastąpiło Uchwałą Zarządu GZM nr 259 z dnia 26 listopada 2019 r.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Analiza due diligence trzech dotychczasowych organizatorów: KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry. • Zintegrowanie trzech organizatorów komunikacji z jeden spójny podmiot – ZTM. 							
Czas realizacji	2018 - 2019	Łączne nakłady finansowe	488 310 zł	Środki własne	488 310 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
13. Rozwój obsługi linii autobusowej między centrum Metropolii a Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Rozbudowa i doskonalenie oferty publicznego transportu zbiorowego, w tym we współpracy z innymi podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań transportowych na terenie Metropolii.							
Opis wykonanego zakresu							
<p>W ramach projektu uruchomiono 8 połączeń ekspresowych z miast Metropolii do MPL Katowice w Pyrzowicach. Wprowadzono 130 regularnych kursów ekspresowych łączących lotnisko z Metropolią. Ponadto na terenie MPL Katowice w Pyrzowicach zamontowano i uruchomiono automat biletowy. Na terenie lotniska funkcjonują obecnie 3 przystanki autobusowe. Obecnie czas przejazdu z Katowic do MPL Katowice w Pyrzowicach wynosi ok. 40 minut – czas przejazdu został skrócony o ok. 30 minut. Przez pierwszy rok funkcjonowania linii z połączeń ekspresowych skorzystało ponad 170 tysięcy pasażerów.</p> <p><i>Wdrożenie projektu zakończono 13.11.2018 r. uruchomieniem funkcjonowania linii. Do tego czasu nie poniesiono wydatków zewnętrznych. Budżet projektu w kwocie 45 000 000 zł przewidziany jest na pokrycie kosztów funkcjonowania linii w okresie jej utrzymania. Umowa z Wykonawcą podpisana jest do 31.12.2021 r. Po zakończeniu umowy zostanie przeprowadzone nowe postępowanie na wybór Wykonawcy. Za rok 2018 GZM udzielił do ZTM dotacji celowej w kwocie 870 968,93 zł, natomiast w okresie od stycznia do września 2019 roku ZTM poniósł koszty wynikające z funkcjonowania linii w kwocie 7 314 212,26 zł.</i></p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Uruchomienie 8 połączeń ekspresowych z miast Metropolii do MPL Katowice w Pyrzowicach. • Skrócenie czasu podróży. 							
Czas realizacji	2018 - 2019	Łączne nakłady finansowe	8 185 181,19 zł	Środki własne	8 185 181,19 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
24. Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 roku							
Priorytet PDS							
Promocja związku metropolitalnego i jego obszaru							
Cel działania							
Głównym celem opracowania Strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 roku było stworzenie strategicznych ram dla wsparcia rozwoju Metropolii metodami i narzędziami marketingu terytorialnego, ze szczególnym uwzględnieniem promocji potencjału gospodarczego, inwestycyjnego, naukowego, transportu publicznego, turystycznego. Określenie i skuteczne wykorzystanie narzędzi do zbudowania wizerunku GZM jako dobrego miejsca do życia, studiowania, pracy i inwestowania.							
Opis wykonanego zakresu							
<p>W 2019 roku rozpoczęły się prace przygotowawcze w zakresie stworzenia dokumentacji przetargowej m.in. dotyczące szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia i oszacowania wartości zamówienia. W dniu 7.10.2019 r. został ogłoszony przetarg nieograniczony na opracowanie dokumentu strategii. W dniu 26.11.2019 r. został wyłoniony wykonawca zamówienia, z którym 5.12.2019 r. została podpisana umowa na wykonanie dokumentu strategii. Umowa obejmowała zrealizowanie zamówienia w dwóch etapach. Etap I obejmował przeprowadzenie szczegółowej, opartej na wnikliwych badaniach jakościowych i ilościowych mieszkańców oraz samorządowców, diagnozy potencjału marki obszaru metropolitalnego. Etap II obejmował opracowanie założeń strategicznych dotyczących marki oraz komunikacji marketingowej. Prace nad dokumentem miały charakter partycypacyjny, w ramach, których odbyło się kilkadziesiąt warsztatów i konsultacji, z udziałem różnych grupy interesariuszy marki GZM. Zgodnie z umową termin realizacji zamówienia wynosił 240 dni. Na wniosek Wykonawcy z powodu ogłoszenia na terenie kraju stanu epidemii spowodowanej koronawirusem wywołującym chorobę Covid-19 został podpisany aneks do umowy wydłużający termin realizacji zamówienia do 280 dni. Biorąc pod uwagę konsekwencje związane z obostrzeniami związanymi epidemią zaplanowane konsultacje i warsztaty odbywały się w formie on-line. Zamawiający odebrał realizację etapu I w dniu 23.04.2020 r. Natomiast etap II został odebrany przez Zamawiającego w dniu 31.08.2020 r. Cel projektu został zrealizowany w całości.</p> <p>Wdrażanie opracowanej strategii promocji będzie odbywało się przez okres 4 lat na trzech różnych poziomach, którym odpowiadają następujące cele strategiczne tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stworzenie wizerunku Metropolii jako silnej marki terytorialnej – jako pionierów we wdrażaniu metropolitalnych rozwiązań, którzy działają w zgodzie z ideą – „<i>innowacje, które ułatwiają życie</i>”; – stworzenie wizerunku Urzędu Metropolitalnego – jako głównego podmiotu, który odpowiada za funkcjonowanie i rozwój Metropolii, jest jej motorem napędowym; – wykreowanie, zarządzanie i komunikacja projektów marketingowych GZM – wsparcie komunikacyjne dla projektów już realizowanych przez Urząd Metropolitalny oraz stworzenie nowych projektów o charakterze sieciującym. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Produktem końcowym projektu jest opracowany dokument <i>Strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 roku</i> zawierający diagnozę marki GZM, wyniki badań jakościowych i ilościowych oraz założenia strategiczne dotyczące marki oraz komunikacji marketingowej. 							
Czas realizacji	2018 - 2020	Łączne nakłady finansowe	354 240 zł	Środki własne	354 240 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
31. Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Celem projektu było wdrożenie elektronicznego systemu pobierania opłat za usługi transportu publicznego na terenie byłego MZK Tychy oraz zintegrowanie go z systemem ŚKUP poprzez uruchomienie obsługi elektronicznych biletów zapisanych na kartach ŚKUP.							
Opis wykonanego zakresu							
Zakupiono i uruchomiono nowy system informatyczny do obsługi pobierania opłat w pojazdach. Zakupiono urządzenia dla części pojazdów ZTM – z terenu byłego MZK Tychy – nowoczesne, z dużym wyświetlaczem dotykowym, umożliwiające obsługę nowoczesnych form płatności (karty EMV). Dodatkowo uruchomiona została możliwość wnoszenia opłat za przejazd instrumentami płatniczymi (karta płatnicza EMV i ich surogaty w postaci aplikacji na telefon), które znacznie zwiększają wygodę użytkowników publicznego transportu zbiorowego. Zakupiono nowe urządzenia do kontroli biletów, umożliwiające przyjmowanie opłat kartą płatniczą. Uruchomiono usługi Agenta rozliczającego transakcje kartami płatniczymi wnoszone w pojazdach. Dodatkowo uruchomiona została możliwość wnoszenia opłat za przejazd instrumentami płatniczymi (karta płatnicza EMV i ich surogaty w postaci aplikacji na telefon), które znacznie zwiększą wygodę użytkowników publicznego transportu zbiorowego. Tym samym został ujednoczony sposób funkcjonowania systemu pobierania opłat za usługi transportu publicznego na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.							
Rezultat/produkt							
<p>Produktem końcowym projektu jest system poboru opłat w skład, którego wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zainstalowana infrastruktura pojazdowa w postaci komputerów pokładowych, modułów do pobierania opłat, odpowiedniego okablowania oraz innych niezbędnych urządzeń do funkcjonowania systemu w pojazdach; – zakupienie 159 kontrolerek, dla pracowników ZTM dokonujących na co dzień weryfikacji biletów wśród pasażerów. – centralna Aplikacja Obsługi Żądań (AOZ), która przetwarza i przekazuje dane pomiędzy pojazdami, systemami i usługami zewnętrznymi, w tym poprzez API łączy się z dotychczasowym systemem ŚKUP, wymieniając z nim dane (np. rozkłady jazdy, informacje o transakcjach w pojazdach, przeprowadzonych kontrolach, itd.); rozwiązanie zostało osadzone na zasobach chmurowych w ramach wykupionej usługi chmurowej. <p>W wyniku przeprowadzonego wdrożenia uruchomiony został system informatyczny zapewniający możliwość wnoszenie opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym, nowoczesnymi instrumentami płatniczymi (karty płatnicze EMV i karty ŚKUP). Wprowadzona została pełna obsługa biletów zapisanych na kartach ŚKUP, dostępna na pozostałym obszarze GZM. Natomiast uruchomienie wnoszenia opłat kartą płatniczą, rozszerzyło możliwości uiszczania opłat za korzystanie z transportu publicznego, co m.in. odciąży kierowców pojazdów z obowiązku sprzedaży biletów w formie papierowej.</p> <p>Wdrożenie projektu zakończono 20.02.2020 r. Pozostałe nakłady finansowe zaplanowane na realizację przeznaczone są na utrzymanie i obsługę systemu.</p>							
Czas realizacji	2018 - 2020	Łączne nakłady finansowe	12 062 489,75 zł	Środki własne	12 062 489,75 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
4. Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Wsparcie gmin GZM w transformacji systemów gospodarowania odpadami komunalnymi oraz komunalnymi osadami ściekowymi w kierunku budowy metropolitalnego systemu gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ).							
Opis wykonanego zakresu							
<p>W ramach realizacji działania prowadzone były prace przygotowawcze do budowy w GZM instalacji termicznego przetwarzania odpadów komunalnych. Wykonano następujące opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza modeli prawno-biznesowych dla instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, • Wielokryterialna analiza lokalizacji ITPOK na terenie GZM. <p>Z uwagi na wątpliwości interpretacyjne Wojewody Śląskiego wyrażone w rozstrzygnięciu nadzorczym nr NPII.4131.1.610.2020 z dnia 1 lipca 2020 roku w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XXV/185/2020 Zgromadzenia Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (której podstawowym celem jest organizacja i przygotowanie procesu inwestycyjnego zmierzającego do budowy i uruchomienia instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych), a także oddaleniem w tej sprawie skargi GZM przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach zadanie to zostało tymczasowo zakończone do czasu nadania kompetencji ustawowych Metropolii poprzez zmianę przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach lub zawarcie odpowiednich porozumień z Gminami członkowskimi.</p>							
Rezultat/produkt							
W związku z ww. wątpliwościami interpretacyjnymi projekt został zakończony przed zrealizowaniem rezultatów.							
Czas realizacji	2018 - 2020	Łączne nakłady finansowe	108 039,57 zł	Środki własne	108 039,57 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
15. Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Przetestowanie i wdrożenie modelu autobusów bezemisyjnych. Upowszechnienie korzystania z autobusów bezemisyjnych. Poprawa jakości powietrza oraz obniżenie poziomu hałasu na terenie GZM. Podniesienie komfortu użytkownika komunikacji publicznej oraz poprawa jakości życia mieszkańców.							
Opis wykonanego zakresu							
<p>Projekt realizowany był wspólnie z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR), w ramach programu na rzecz bezemisyjnego transportu publicznego, w oparciu o partnerstwo innowacyjne.</p> <p>29 grudnia 2017 roku GZM podpisała Aneks nr 1 do porozumienia z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (wcześniej stroną był KZK GOP). Na mocy tego aneksu zobowiązano się do przeprowadzenia testów pojazdów bezemisyjnych, dostarczonych przez NCBR. Po pozytywnym wyniku testu GZM zakupi dostarczone przez NCBR pojazdy bezemisyjne.</p> <p>Ostateczna liczba zakupionych pojazdów bezemisyjnych zależała będzie od skali bezzwrotnego dofinansowania z NFOŚiGW oraz innych środków zewnętrznych.</p> <p>W ramach projektu opracowano projekt objęcia taborem zeroemisyjnym linii autobusowych przez ZTM. Przedstawiciele GZM uczestniczyli w pracach związanych z opracowaniem przedmiotu zamówienia dla postępowania nr 44/17/PI pn. „Opracowanie i dostawa typoszeregu innowacyjnych pojazdów bezemisyjnego transportu publicznego”. Przetarg organizowany i prowadzony był przez NCBR. Przeprowadzono konsultacje z gminami odnośnie do zakresu potrzeb na zeroemisyjne pojazdy do transportu publicznego.</p> <p>10 czerwca 2019 roku Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, prowadzące postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie partnerstwa innowacyjnego na opracowanie i dostawę pojazdów bezemisyjnego transportu publicznego, wykluczyło Konsorcjum Ursus Bus z postępowania publicznego nr 44/17/PI oraz odrzuciło złożoną przez nie ofertę i unieważnił postępowanie.</p> <p>02.04.2020 roku Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju podjął decyzję o unieważnieniu II postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nr 30/19/PI pn. „Opracowanie i dostawa innowacyjnych pojazdów bezemisyjnego transportu publicznego”, prowadzonego w ramach Programu „Bezemisyjny Transport Publiczny”, a także o zakończeniu Programu „Bezemisyjny Transport Publiczny”.</p>							
Rezultat/produkt							
W związku z zakończeniem przez Dyrektora NCBR Programu „Bezemisyjny Transport Publiczny”, projekt wpisany do Programu Działań Strategicznych pod nazwą: „Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii” został zakończony przed zrealizowaniem jego rezultatów.							
Czas realizacji	2017 - 2020	Łączne nakłady finansowe	0 zł	Środki własne	0 zł	Środki zewnętrzne	-

Tabela 4. Zestawienie działań realizowanych w ramach Programu Działań Strategicznych na lata 2018-2022 – porównanie Aneksu nr 1, Aneksu nr 2 (po zmianach) z Aneksem nr 3.

LP.	NAZWA DZIAŁANIA <i>Zaktualizowana nazwa działania</i>	PDS ANEKS NR 1		PDS ANEKS NR 2 (po zmianach)		PDS ANEKS NR 3	
		SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI
KSZTAŁTOWANIE ŁADU PRZESTRZENNEGO, ZRÓWNOWAŻONA ZIELONA METROPOLIA							
1.	Ramowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego	4 000 000 zł	2018 - 2022	Zadanie scalono z zadaniem nr 29		Zadanie scalono z zadaniem nr 29	
2.	Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury <small>(nazwa poprzednia: Metropolitalna sieć zielonych przestrzeni publicznych, w tym dolin rzecznych, ogrodów botanicznych i parków)</small>	700 000 zł	2018 - 2022	2 100 000 zł	2020 - 2022	2 100 000 zł	2020 - 2022
3.	Niebieska infrastruktura Metropolii – inteligentne zarządzanie wodą	1 400 000 zł	2018 - 2022	Zadanie scalono z zadaniem nr 2		Zadanie scalono z zadaniem nr 2	
4.	Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM	6 000 000 zł	2018 - 2022	Zadanie zakończone		Zadanie zakończone	
5.	Grupy zakupowe GZM	2 500 000 zł	2018 - 2022	2 500 000 zł <small>w tym na lata 2018-2022: 1 563 253,90 zł</small>	2018 - 2024	1 923 587 zł <small>w latach 2018-2022: 1 121 187 zł</small>	2018 - 2024
6.	Ochrona powietrza oraz efektywność energetyczna na obszarze GZM <small>(nazwa poprzednia: Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii)</small>	1 000 000 zł	2018 - 2022	1 000 000 zł	2018 - 2022	7 370 000 zł <small>w latach 2018-2022: 4 329 124 zł</small>	2020 - 2024
7.	Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu poprawy jakości powietrza)	1 350 000 zł	2018 - 2022	7 240 000 zł	2018 - 2022	Zadanie scalono z zadaniem nr 6	
36.	Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji	90 000 000 zł	2020	102 726 265 zł	2020 - 2021	132 572 948 zł	2020 - 2022
43.	Gospodarka obiegu zamkniętego na obszarze GZM, w tym projekt CIRCULAR FOAM	-	-	-	-	1 693 109 zł <small>w latach 2018-2022: 1 113 301 zł</small>	2022 - 2027
Suma priorytet I		106 950 000 zł	-	115 566 265 zł	-	145 659 644 zł	-

ROZWÓJ PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO, ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA

8.	Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego	900 000 zł	2018 - 2022	900 000 zł	2018 - 2022	597 980 zł	2018 - 2022
9.	Budowa kolei metropolitalnej	1 103 630 760 zł w tym na lata 2018-2022: 188 380 760 zł	2018 - 2029	1 098 764 266 zł w tym na lata 2018-2022: 118 029 789,76 zł	2018 - 2029	1 098 664 266 zł w latach 2018-2022: 117 427 266 zł	2018 - 2031
10.	Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	25 000 000 zł	2018 - 2022	25 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 22 030 325,32 zł	2018 - 2024	25 000 000 zł w latach 2018-2022: 23 219 124 zł	2018 - 2024
11.	Integracja organizatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego	Zadanie zrealizowane		-		-	
12.	Zintegrowany system taryfowo-biletowy	1 830 000 zł	2018 - 2020	1 426 494 zł	2018 - 2022	4 758 494 zł w latach 2018-2022: 4 558 494 zł	2018 - 2023
13.	Rozwój obsługi linii autobusowej między centrum Metropolii a Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach	Zadanie zrealizowane		-		-	
14.	ŚKUP 1.5 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym	170 000 000 zł	2018 - 2026	40 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 40 000 000 zł	2018 - 2023	55 540 000 zł	2018 - 2022
15.	Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	1 031 294 000 zł	2017 - 2023	Zadanie zakończone		-	
16.	Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	1 000 000 zł	2018 - 2022	1 000 000 zł	2018 - 2022	780 000 zł w latach 2018-2022: 427 835 zł	2018 - 2026
17.	Zrównoważona mobilność na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii <small>(nazwa poprzednia: Stworzenie i rozwój platformy usług mobilności)</small>	4 000 000 zł	2018 - 2022	3 000 000 zł	2018 - 2022	2 993 050 zł w latach 2018-2022: 1 923 050 zł	2018 - 2024
18.	Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych	23 000 000 zł	2018 - 2022	23 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 19 280 308,10 zł	2018 - 2024	240 958 209 zł w latach 2018-2022: 24 878 095 zł	2018 - 2029

31.	Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską	14 963 713 zł	2019 - 2021	Zadanie zrealizowane	-		
32.	Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM	23 753 000 zł w tym na lata 2019-2022: 17 880 000 zł	2019 - 2029	18 600 000 zł (w ramach kwoty na utrzymanie 5 200 000 zł) w tym na lata 2018-2022: 9 100 000 zł	2019 - 2029	16 553 000 zł w latach 2018-2022: 6 961 000 zł	2019 - 2030
33.	Solarne automaty biletowe	310 000 zł	2020 - 2021	310 000 zł	2020 - 2022	250 000 zł	2020 - 2022
34.	Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów	2 130 000 zł w tym na lata 2020-2022: 1 930 000 zł	2020 - 2023	3 200 000 zł	2020 - 2022	3 100 000 zł w latach 2018-2022: 1 000 000 zł	2020 - 2024
40.	Rozwój obsługi linii autobusowych łączących główne miasta należące do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	-	-	1 584 803 000 zł	2020 - 2030	2 090 473 689 zł w latach 2018-2022: 208 535 689 zł	2020 - 2031
41.	Dostawa i budowa wiat przystankowych i gablot reklamowych	-	-	-	-	2 594 285 zł	2021 - 2022
Suma priorytet II		2 401 811 473 zł	-	2 800 003 760 zł	-	3 542 262 973 zł	-
ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY OBSZARU ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO							
19.	Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności	203 000 000 zł	2018 - 2023	203 000 000 zł w latach 2018-2022: 190 066 299,99 zł	2018 - 2023	202 347 016 zł w latach 2018-2022: 191 027 658 zł	2018 - 2023
20.	GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego	15 000 000 zł	2018 - 2022	15 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 7 173 716,88 zł	2018 - 2024	15 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 12 551 632 zł	2018 - 2024
21.	Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych	3 500 000 zł	2018 - 2022	3 500 000 zł	2018 - 2022	3 500 000 zł w latach 2018-2022: 2 074 277 zł	2018 - 2024
22.	Budowa międzynarodowej sieci współpracy	5 100 000 zł	2018 - 2022	5 100 000 zł	2018 - 2022	2 505 439 zł w latach 2018-2022: 1 105 439 zł	2018 - 2024
23.	Międzypokoleniowa Metropolia (nazwa poprzednia: Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom)	2 000 000 zł	2018 - 2022	558 661 zł	2018 - 2022	908 661 zł w latach 2018-2022: 708 661 zł	2018 - 2023
35.	Smart Metropolia	4 000 000 zł	2020 - 2022	4 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 3 001 077,40 zł	2020 - 2024	1 596 264 zł w latach 2018-2022: 788 264 zł	2020 - 2024
37.	Metropolitalne Centrum Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości	-	-	800 000 zł	2021 - 2022	5 000 000 zł w latach 2018-2022: 2 000 000 zł	2021 - 2024
38.	Młodzi robią Metropolię	-	-	350 000 zł	2020 - 2022	Zadanie scalone z zadaniem nr 23	

39.	ASSURED-UAM	-		478 143 zł	2021 - 2023	478 143 zł w latach 2018-2022: 449 285 zł	2021 - 2023
42.	Otwarta Metropolia - budowanie sieci współpracy z interesariuszami	-		-		900 000 zł w latach 2018-2022: 500 000 zł	2022 - 2024
Suma priorytet III		232 600 000 zł	-	232 786 804 zł	-	232 235 523 zł	-
PROMOCJA ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO I JEGO OBSZARU							
24.	Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko- Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 r.	354 240 zł	2018 - 2020	Zadanie zrealizowane.		-	
25.	Metropolia nauki (nazwa poprzednia Promocja potencjału naukowego i edukacyjnego GZM - program zachęcający młodych ludzi do studiowania i związania się z Metropolią)	8 000 000 zł	2018 - 2022	8 000 000 zł	2018 - 2022	8 000 000 zł w latach 2018-2022: 4 083 792 zł	2018 - 2024
Suma priorytet IV		8 354 240 zł	-	8 000 000 zł	-	8 000 000 zł	-
ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY							
26.	Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego	850 000 zł	2018 - 2021	850 000 zł w tym na lata 2018-2022: 525 000 zł	2018 - 2024	495 000 zł w latach 2018-2022: 170 000 zł	2018 - 2024
27.	Budowa platformy dobrych praktyk	800 000 zł	2018 - 2022	350 000 zł	2018 - 2022	350 000 zł w latach 2018-2022: 150 000 zł	2018 - 2024
28.	Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne	800 000 zł	2018 - 2022	800 000 zł	2018 - 2022	800 000 zł w latach 2018-2022: 450 000 zł	2018 - 2024
29.	Strategia Rozwoju Górnośląsko- Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.	2 700 000 zł	2018 - 2021	6 000 000 zł	2018 - 2022	3 000 000 zł	2018 - 2022
30.	Sprawna Górnośląsko- Zagłębiowska Metropolia – wyznaczenie obszarów funkcjonalnych	350 000 zł	2018 - 2020	Zadanie scalone z zadaniem nr 29		-	
Suma priorytet V		5 500 000 zł	-	8 000 000 zł	-	4 645 000 zł	-
Łączny szacunkowy koszt wszystkich działań		2 755 215 713 zł	-	3 164 356 829,00 zł	-	3 932 803 140 zł	-

Spis treści

Wstęp	2
Informacje ogólne	3
DZIAŁANIA REALIZOWANE	8
2. Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury	9
5. Grupy zakupowe GZM	10
6. Ochrona powietrza oraz efektywność energetyczna na obszarze GZM	11
8. Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego	13
9. Budowa kolei metropolitalnej	14
10. Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	16
12. Zintegrowany system taryfowo-biletowy	17
14. ŚKUP 1.5 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym	18
16. Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	19
17. Zrównoważona mobilność na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	20
18. Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych	21
19. Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności	22
20. GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego	23
21. Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych	24
22. Budowa międzynarodowej sieci współpracy	25
23. Międzypokoleniowa Metropolia	26
25. Metropolia Nauki	27
26. Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego	29
27. Budowa platformy dobrych praktyk	30
28. Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne	31
29. Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.	32
32. Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM	33
33. Solarne automaty biletowe	34
34. Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów	35
35. Smart Metropolia	36
36. Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji	37
37. Metropolitalne Centrum Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości	38
39. ASSURED-UAM	39
40. Rozwój obsługi linii autobusowych łączących główne miasta należące do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	40
DZIAŁANIA NOWE	41
41. Dostawa i budowa wiat przystankowych i gablot reklamowych	42
42. Otwarta Metropolia - budowanie sieci współpracy z interesariuszami	43
43. Gospodarka obiegu zamkniętego na obszarze GZM, w tym projekt CIRCULAR FOAM	45
DZIAŁANIA ZREALIZOWANE	46
11. Integracja organizatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego	47

13. Rozwój obsługi linii autobusowej między centrum Metropolii a Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach.....	48
24. Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 roku	49
31. Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską	50
DZIAŁANIA ZAKOŃCZONE	51
4. Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM	52
15. Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	53
PORÓWNANIE WERSJI	54

Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie podstawowych informacji o działaniach zawartych w PDS.....	5
Tabela 2. Zestawienie działań zrealizowanych z PDS.....	7
Tabela 3. Zestawienie działań zakończonych	7
Tabela 4. Zestawienie działań realizowanych w ramach Programu Działań Strategicznych na lata 2018-2022 – porównanie Aneksu nr 1, Aneksu nr 2 (po zmianach) z Aneksem nr 3.....	55

Uzasadnienie

Program działań strategicznych przyjęty uchwałą Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii nr XII/73/2018 z dnia 30 listopada 2018 r. Jest to pierwszy dokument strategiczny obejmujący zasięgiem obszar związku metropolitalnego, który wskazuje kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego. Dokument zawiera ustalenia pozostające w zgodzie z wpisanymi do ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim zadaniami publicznymi związku oraz odpowiedź na współczesne wyzwania stawiane przed związkiem.

Ze względu na zmieniające się uwarunkowania dokument podlega okresowym aktualizacjom. Niniejsza aktualizacja, stanowić będzie Aneks nr 3 do podstawowego dokumentu. *Program Działań Strategicznych* po dokonanych zmianach obejmować będzie łącznie 32 działania. Oprócz działań kontynuowanych (a jedynie zmodyfikowanych w zakresie opisu i danych finansowych) w ramach aktualizacji:

·dodano 3 nowe działania:

- 41. Dostawa i budowa wiat przystankowych i gablot reklamowych,
- 42. Otwarta Metropolia - budowanie sieci współpracy z interesariuszami,
- 43. Gospodarka obiegu zamkniętego na obszarze GZM, w tym projekt CIRCULAR FOAM;

·1 działanie zmieniło zakres oraz nazwę:

-25. Metropolia Nauki;

·2 działania powstały z połączenia projektów:

-6. Ochrona powietrza oraz efektywność energetyczna na obszarze GZM - z projektów: Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii oraz Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu jakości powietrza,

-23. Międzypokoleniowa Metropolia - z projektów: Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom oraz Młodzi robią Metropolię;

·12 działań zmieniło czas realizacji.

Aneks nr 3 został wypracowany w ramach prac własnych Urzędu Metropolitalnego, na podstawie materiałów przekazywanych przez departamenty odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych działań. Całość prac związanych z aktualizacją PDS koordynowana była przez Departament Strategii i Polityki Przestrzennej.